

KLASA: UP/I 034-03/19-04/005
URBROJ: 580-16/119-2019-012
Zagreb, 6. prosinca 2019.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja na temelju članka 13. stavka 2., članka 19. stavka 6. i 7. te članka 20. stavka 1. podstavka 1. Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom („Narodne novine“, br. 117/17.), u upravnom postupku pokrenutom po službenoj dužnosti protiv prerađivača ILOČKI PODRUMI d.d., sa sjedištem u Iloku. Dr. Franje Tuđmana 72, kojeg zastupa zastupnik po zakonu Antonijo Kraljević, predsjednik uprave, radi utvrđivanja iskorištavanja značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi, na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: Mladen Cerovac, mag. iur., predsjednik Vijeća, Vesna Patrlj, dipl. iur., zamjenica predsjednika Vijeća, Denis Matić, dipl. iur. i dr. sc. Mirta Kapural, dipl. iur., članovi Vijeća, sa sjednice 36/2019., održane 6. prosinca 2019., donosi sljedeće

RJEŠENJE

- I. Utvrđuje se da su ILOČKI PODRUMI d.d., sa sjedištem u Iloku. Dr. Franje Tuđmana 72, iskorištavajući značajnu pregovaračku snagu u smislu Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom (dalje: ZNTP), nametnuli nepoštene trgovačke prakse svojim dobavljačima grožđa na način da su u razdoblju od 22. kolovoza 2018. do 1. rujna 2019., imali javno objavljene uvjete otkupa pod nazivom „Obavijest“ od 22. kolovoza 2018., o uvjetima otkupa grožđa berbe 2018., koja u svojoj alineji 8. određuje da će za isporučeno grožđe, 25% (dvadesetpetposto) njegove ukupne vrijednosti plaćanje biti izvršeno do 31. prosinca 2018., dok će preostalih 75% (sedamdesetpetposto) biti plaćeno u 8 (osam) jednakih mjesečnih rata, počevši od siječnja 2019. do zaključno kolovoza 2019., te su time odredili uvjete i rokove plaćanja dulje od 30 dana od dana primitka svježeg poljoprivrednog proizvoda - grožđa, što je protivno odredbi članka 5. stavka 3., u vezi s člankom 5. stavkom 1. točkom 3. ZNTP-a i člankom 8. stavkom 3. ZNTP-a te predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 3. ZNTP-a.
- II. Utvrđuje se da su ILOČKI PODRUMI d.d., iskorištavajući značajnu pregovaračku snagu u smislu ZNTP-a, nametnuli nepoštenu trgovačku praksu na način da su s dobavljačem grožđa [...] iz [...], sklopili 27. kolovoza 2018. tipski Ugovor o kupoprodaji grožđa berba 2018. godina, u kojem je člankom 5. određeno da će za isporučeno grožđe, 25% (dvadesetpetposto) njegove ukupne vrijednosti biti plaćeno do 31. prosinca 2018., dok će preostalih 75% (sedamdesetpetposto) biti plaćeno u 8 (osam) jednakih mjesečnih rata, počevši od siječnja 2019. do zaključno kolovoza 2019. te su time ugovorili uvjete i rokove plaćanja dulje od 30 dana od dana primitka svježeg poljoprivrednog proizvoda-grožđa, što je protivno odredbi članka 5. stavka 1. točke 3. ZNTP-a i predstavlja nepoštenu trgovačku praksu nametnutu u razdoblju od

27. kolovoza 2018. do 2. rujna 2019. u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a.

- III. Utvrđuje se da Ugovor iz točke II. izreke ovog rješenja nije sadržavao odredbu o trajanju ugovora, što je protivno odredbi članka 5. stavka 1. točke 6. ZNTP-a, a na koji način su ILOČKI PODRUMI d.d., iskorištavajući značajnu pregovaračku snagu u smislu ZNTP-a, dobavljaču grožđa iz točke II. izreke ovog rješenja, u razdoblju od 27. kolovoza 2018. do 2. rujna 2019. nametnuli nepoštene trgovačke prakse u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a.
- IV. Utvrđuje se da su ILOČKI PODRUMI d.d. dobavljaču grožđa iz točke II. izreke ovog rješenja, izvršavali plaćanja u rokovima dužim od 30 dana od dana primitka svježeg proizvoda, čime su u razdoblju od 28. rujna 2018. do 2. rujna 2019., nametnuli tom dobavljaču nepoštenu trgovačku prasku u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6. u vezi s odredbom članka 11. točke 9. ZNTP-a i to u odnosu na otkupne blokove:
- broj 19, za grožđe isporučeno 28. kolovoza 2018.,
  - broj 32, za grožđe isporučeno 29. kolovoza 2018.,
  - broj 225, za grožđe isporučeno 10. rujna 2018.,
  - broj 263, za grožđe isporučeno 11. rujna 2018.,
  - broj 285, za grožđe isporučeno 12. rujna 2018.,
  - broj 304, za grožđe isporučeno 12. rujna 2018.,
  - broj 402, za grožđe isporučeno 15. rujna 2018.,
  - broj 499, za grožđe isporučeno 18. rujna 2018.,
  - broj 517, za grožđe isporučeno 19. rujna 2018.,
  - broj 556, za grožđe isporučeno 3. listopada 2018.,
  - broj 558, za grožđe isporučeno 4. listopada 2018..
- V. Zabranjuje se prerađivaču grožđa ILOČKI PODRUMI d.d. svako daljnje postupanje opisano u točkama I. do IV. izreke ovog rješenja, kako u odnosu na dobavljača [...], tako i u odnosu na sve njegove ostale dobavljače grožđa.
- VI. Nalaže se prerađivaču grožđa ILOČKI PODRUMI d.d. da Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja dostavi na uvid:
- Ugovor o kupoprodaji grožđa berbe 2019. ili aneks ranije važećem ugovoru o kupoprodaji grožđa, sklopljen s [...] iz [...] usklađen s odredbama ZNTP-a;
  - Popis svih dobavljača grožđa ILOČKI PODRUMI d.d. berbe 2019. s naznakom datuma kada su ti ugovori sklopljeni i anekse tim ugovorima (ako su sklopljeni), s naznakom datuma kada su ti aneksi sklopljeni;
  - Ugovore sa svim dobavljačima grožđa berbe 2019., usklađene s odredbama ZNTP-a, osim ako je riječ o tipskim ugovorima, a u tom je slučaju potrebno dostaviti jedan primjerak takvog ugovora.

Rok izvršenja: 3 (tri) mjeseca od dana primitka ovog rješenja.

- VII. Za teške povrede ZNTP-a opisane u točkama I. do IV. izreke ovog rješenja, u skladu s odredbama članka 24. stavka 2. točke 1., 3. i 6. ZNTP-a, izriče se prerađivaču grožđa ILOČKI PODRUMI d.d. upravno-kaznena mjera u iznosu od:
- 250.000,00 kn (dvjestopedesettisućakuna).

Rok izvršenja: 15 (petnaest) dana od dana izvršnosti ovog rješenja ako nije podnesena tužba, odnosno po pravomoćnosti sudske odluke, uračunavajući u iznos

upravno-kaznene mjere i zakonske zatezne kamate od dana dostave stranci rješenja do dana plaćanja.

- VIII. Ovo rješenje objavit će se na mrežnoj stranici Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, pri čemu će poslovne tajne sadržane u rješenju biti izuzete od javne objave.

Obrazloženje

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: AZTN), kao pravna osoba s javnim ovlastima koja je nadležna na temelju članka 13. ZNTP-a za provedbu ZNTP-a, je 24. svibnja 2019. pokrenula upravni postupak po službenoj dužnosti protiv otkupljiivača i/ili prerađivača grožđa ILOČKI PODRUMI d.d. (dalje: Iločki podrumi ili stranka), u cilju zaštite javnog interesa, radi utvrđivanja iskorištavanja značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi stranke dobavljaču grožđa, [...] iz [...]. Povod za pokretanje ovog upravnog postupka bila je predstavka - obavijest gospođe [...], supruge proizvođača grožđa [...] iz [...], od 15. travnja 2019., dostavljena AZTN-u uz dopis Ministarstva poljoprivrede KLASA: 050-01/19-01/17, URBROJ: 525-7/1178-19-2, od 17. travnja 2019., u kojoj je podnositeljica u bitnom iznijela kako taj otkupljiivač i/ili prerađivač ne izvršava plaćanje za isporučeno grožđe berbe 2018. u ugovorenim rokovima, navodeći pri tom kako im je za isporučeno grožđe 2018. u prosincu 2018. izvršena isplata 20%, ukupnog iznosa, nakon čega do travnja 2019. nije bilo izvršeno bilo kakvo plaćanje, a navodno joj je telefonskim putem bilo rečeno da ni u narednom periodu ne mogu očekivati plaćanja. U prilog svojim tvrdnjama podnositeljica je dostavila i fotografiju Ugovora o kupoprodaji grožđa berba 2018. godina od 27. kolovoza 2018, sklopljenog između Iločkih podruma i [...] iz [...].

U svom dopisu od 17. travnja 2019., uz koji je AZTN-u dostavljena predstavka [...], Ministarstvo poljoprivrede se izjasnilo kako se vinsko grožđe smatra voćem, što znači da se radi o svježem poljoprivrednom i prehrambenom proizvodu, za koji rok plaćanja ne može biti dulji od 30 dana od dana primitka poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda koji je predmet isporuke.

Na temelju opisanih navoda i dokumentacije, AZTN je u predmetu KLASA: 034-08/19-04/010, u skladu s odredbom članka 17. stavka 1. ZNTP-a, Iločkim podrumima kao otkupljiivaču ili prerađivaču grožđa, uputio 7. svibnja 2019. zahtjev za dostavu podataka, dokumentacije i pisanih pojašnjenja vezanih uz njihovo poslovanje s dobavljačem grožđa [...] i to: 1) ugovora vezanog uz otkup grožđa roda 2018., (mogućeg) dodatka (aneksa) tom ugovoru, eventualnih priloga ugovoru i dodatku (aneksu) ugovora te druge popratne dokumentacije koja se veže uz njih, sklopljene s proizvođačem-dobavljačem [...] iz [...] (dalje: dobavljač), nakon početka pune primjene ZNTP-a, dakle nakon 1. travnja 2018., 2) analitičke kartice, odnosno drugog financijsko – računovodstvenog dokumenta iz kojeg je moguće utvrditi datum izdavanja računa ili otkupnog bloka dobavljača i datum plaćanja otkupljiivača i/ili prerađivača dobavljaču [...], 3) svih otkupnih blokova izdanih za preuzeto grožđe roda 2018. od tog dobavljača te 4) kratkog opisa načina na koji se otkup grožđa obavlja (od određivanja termina berbe do izdavanja otkupnog bloka) te na temelju kojih dokumenata se uobičajeno otkup grožđa obavlja (ugovor, opći uvjeti poslovanja, javno objavljenih uvjeta otkupljiivača, ili dr.). Zatražena je i dostava općih uvjeta, ako su Iločki podrumi u 2018. poslovali na temelju njih.

U otvorenom roku, Iločki podrumi su uz podnesak od 17. svibnja 2019., zaprimljenim u AZTN-u 21. svibnja 2019., dostavili dio dokumentacije; i to Ugovor o kupoprodaji grožđa berba 2018., sklopljen s [...] iz [...] od 27. kolovoza 2018., „Otkupne cijene grožđa - berba 2018.“, od 22. kolovoza 2018., Analitičku karticu otkupa grožđa - kooperanti berba 2018. za [...], od 19. prosinca 2018., Knjigovodstvenu karticu poslovnog partnera za 2018. godinu i

Knjigovodstvenu karticu poslovnog partnera za 2019. godinu, obje u odnosu na [...] i obje od 20. svibnja 2019.

Tom su prilikom Iločki podrumi propustili dostaviti otkupne blokove izdane za grožđe roda 2018., preuzeto od dobavljača [...], kao i eventualne opće uvjete otkupa, odnosno pisanu izjavu kako na temelju takvog dokumenta Iločki podrumi nisu poslovali u 2018. godini.

Iz sadržaja pisanog očitovanja Iločkih podruma, dostavljenog AZTN-u 21. svibnja 2019., utvrđeno je kako se u konkretnom poslovnom odnosu, oni nalaze u ulozi prerađivača, kako je to definirano odredbom članka 2. točke h) ZNTP-a.

Odredbama članka 5. stavka 1. ZNTP-a određeno je da ugovor između dobavljača i otkupljivača i/ili prerađivača mora biti u pisanom obliku i sadržavati sve odredbe bitne za ugovorni odnos ugovornih strana, a osobito odredbe o: 1) cijeni proizvoda ili o načinu određivanja, odnosno izračuna cijene, 2) kvaliteti i vrsti proizvoda koji se isporučuje otkupljivaču i/ili prerađivaču, 3) uvjetima i rokovima plaćanja isporučenog proizvoda, s tim da rok plaćanja ne može biti dulji od 60 dana od dana primitka poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda, odnosno ne dulji od 30 dana, ako je predmet isporuke svježi poljoprivredni ili prehrambeni proizvod, 4) uvjetima i rokovima isporuke proizvoda, 5) mjestu isporuke proizvoda te 6) trajanju ugovora. Ugovor koji ne bi ispunjavao uvjete u pogledu forme i navedenih bitnih sastojaka, bio bi ništetan.

Uvidom u sadržaj dostavljenog ugovora uočeno je kako u njemu nije sadržana odredba o trajanju ugovora. Kako je odredba o trajanju ugovora jedan od bitnih sastojaka ugovora u smislu odredbi ZNTP-a, postojala je jasna indicija da su Iločki podrumi postupili i protivno odredbi članka 5. stavka 1. točke 6. ZNTP-a te na taj način nametnuli nepoštenu trgovačku praksu proizvođaču-dobavljaču [...] iz članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a.

AZTN je uočio i kako je odredbom članka 5. Ugovora određeno da će plaćanje biti izvršeno na način da će kupac, Iločki podrumi, 25% ukupne vrijednosti grožđa platiti prodavatelju-proizvođaču do 31. prosinca 2018., a preostali iznos (75% ukupne vrijednosti) u 8 jednakih mjesečnih rata počevši do siječnja 2019. pa zaključno do kolovoza 2019.

Polazeći od toga da je:

- predmet ugovora isporuka grožđa, dakle poljoprivrednog proizvoda koji je po svojim svojstvima s mikrobiološkog stajališta brzo kvarljiv i neprerađen, koje kao takvo predstavlja svježiji proizvod u smislu odredbe članka 2. točke d) ZNTP-a,
- člankom 5. stavkom 1. točkom 3. ZNTP-a određeno da bitan sadržaj ugovora čini i odredba o uvjetima i rokovima plaćanja, koji ne može biti dulji od 30 dana od dana primitka svježeg proizvoda koji je predmetom isporuke,

postojala je jasna indicija da je sadržaj odredbe članka 5. Ugovora protivan citiranoj odredbi ZNTP-a i predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a.

Pored iznesenog, odredbom članka 7. stavka 1. ZNTP-a određeno je da za svaku isporuku poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda u skladu s ugovorom sklopljenim između dobavljača i trgovca ili dobavljača i otkupljivača i/ili prerađivača, odnosno za svaku uslugu povezanu s isporukom poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda mora biti izdan račun ili otkupni blok, u skladu s poreznim propisima.

S obzirom na to da su Iločki podrumi propustili dostaviti tražene otkupne blokove za grožđe berbe 2018. koje je isporučio [...], a uzimajući u obzir i ugovorenu dinamiku plaćanja postojala je indicija da da takvi otkupni blokovi nisu ni izdani, dakle da je povrijeđena odredba članka 7. stavka 1. ZNTP-a što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 2. ZNTP-a.

Uvidom u dostavljenu financijsku dokumentaciju, utvrđeno je da postoji indicija kako ne samo da lločki podrumi nisu izvršavali plaćanja u roku predviđenom ZNTP-om za svježi proizvod, već su povrijedili i predviđene rokove plaćanja iz članka 5. Ugovora pa je tako prvo plaćanje u 2019. bilo tek u svibnju i to u iznosu manjem od iznosa predvidive mjesečne rate. Opisano postupanje, dakle plaćanje u rokovima duljim od 30 dana za svježi proizvod predstavljalo je indiciju da su lločki podrumi nametnuli dobavljaču grožđa [...] nepoštenu trgovačku praksu iz članka 11. stavka 9. ZNTP-a.

S obzirom na činjenicu postojanja opisanih indicija AZTN je u ovom predmetu KLASA: UP/I 034-03/19-04/005 protiv prerađivača lločkih podruma, na temelju članka 13. i članka 14. ZNTP-a te članka 42. stavka 1. Zakona o općem pravnom postupku („Narodne novine, br. 47/09.; dalje: ZUP) pokrenuo po službenoj dužnosti upravni postupak, radi utvrđivanja iskorištavanja značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi u ugovornom odnosu s proizvođačem-dobavljačem grožđa [...]. Cjelokupna prethodno opisana dokumentacija iz predmeta KLASA:034-08/19-04/010 prenesena je u predmetni upravni postupak.

U predmetnom upravnom postupku, pokrenutom po službenoj dužnosti bilo je potrebno utvrditi prije svega jesu li lločki podrumi na opisani način nametnuli nepoštene trgovačke prakse svom dobavljaču-proizvođaču grožđa [...], u smislu odredbi ZNTP-a. Pored iznesenog, u ovom upravnom postupku AZTN je ispitivao sve elemente koji se odnose na sadržaj konkretnog poslovnog odnosa vezanog za otkup grožđa berbe 2018., ali i na sve druge aspekte načina otkupa grožđa ovog otkupljivača i/ili prerađivača od njegovih dobavljača.

1. Utvrđivanje propisane visine ukupnoga godišnjeg prihoda otkupljivača i/ili prerađivača

Utvrđivanje postojanja značajne pregovaračke snage, odnosno postojanja prihodovnog cenzusa u smislu ZNTP-a predstavlja procesnu pretpostavku za vođenje postupka utvrđivanja iskorištavanja značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi i postupak utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere u pojedinačnim predmetima.

Nepoštene trgovačke prakse svojim dobavljačima može nametnuti samo trgovac, otkupljivač i/ili prerađivač koji iskorištava značajnu pregovaračku snagu. Smatra se kako značajnu pregovaračku snagu ima otkupljivač i/ili prerađivač, čiji ukupni godišnji prihod, zajedno s ukupnim godišnjim prihodom s njim povezanih društava, prema posljednjem predanom godišnjem financijskom izvješću prelazi 50.000.000,00 kuna, pri čemu se ne uračunavaju prihodi ostvareni njihovom međusobnom prodajom robe, odnosno pružanjem usluga (članak 3. ZNTP-a; dalje: prihodovni cenzus).

Zbog toga je u ovom upravnom postupku prije svega bilo potrebno utvrditi pripadaju li lločki podrumi kategoriji prerađivača sa značajnom pregovaračkom snagom. Uvidom u zadnje, u trenutku pokretanja ovog upravnog postupka, predano godišnje financijsko izvješće, a u trenutku pokretanja ovog upravnog postupka radilo se o godišnjem (nekonsolidiranom) financijskom izvješću za 2017., AZTN je utvrdio kako su lločki podrumi ostvarili ukupne prihode u iznosu od 66.069.289,00 kuna, od čega se 59.348.342,00 kuna odnosi na prihode od prodaje ostvarene na hrvatskom tržištu, 1.816.940,00 kuna čine prihodi od prodaje ostvareni na inozemnom tržištu, 4.144.612,00 kuna čine ostali poslovni prihodi, dok 759.395,00 kuna čine financijski prihodi.

U računu dobiti i gubitka nisu bili navedeni prihodi ostvareni od prodaje ili ulaganja poduzetnicima unutar grupe, kao niti ulaganja u društva sa sudjelujućim interesima, odnosno navedeni iznos je 0,00 kuna, iz čega je zaključeno kako Iločki podrumi nisu ostvarivali prihode od prodaje prodajom poduzetnicima unutar grupe.

AZTN je izvršio uvid i u sudski registar elektroničkim putem te je promatrajući personalnu povezanost (povezanost putem fizičkih osoba koja sudjeluju u dioničarskim, udjelničarskim, nadzornim ili upravljačkim strukturama poduzetnika) ili drugu vrstu povezanosti u smislu odredbi članka 23. Zakona o računovodstvu („Narodne novine“, br. 78/15., 134/15., 120/16., 116/18.), utvrdio kako su Iločki podrumi povezani s društvima:

- TRGO MAL d.o.o. koje je u 2017. ostvarilo ukupne prihode od 346.246,00 kuna,
- REZIDENCIJE MJM d.o.o., koje je u 2017. ostvarilo ukupne prihode od 433.464,00 kuna,
- BORČEC ULAGANJA d.o.o., koje je u 2017. ostvarilo ukupne prihode od 2.000,00 kuna,
- MY 3 CAKES d.o.o., koje je u 2017. ostvarilo ukupne prihode od 4.695,00 kuna

Uvidom u podatke o subjektu, preuzete s portala FININFO na dan 9. svibnja 2019. i podatke s mrežne stranice Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d. o prvih 10 dioničara, utvrđena je i povezanost Iločkih podruma s trgovačkim društvima:

- EDUKATOR d.o.o., s ostvarenim ukupnim prihodima u 2017. u iznosu od 531.577,00 kune,
- ILOK TON d.o.o., s ostvarenim ukupnim prihodima u 2017. u iznosu od 309.833,00 kune,
- EKO OZRA d.o.o., s ostvarenim ukupnim prihodima u 2017. u iznosu od 696.336,00 kuna,
- FORTENOVA GRUPA d.d., koja nije ostvarila prihode u 2017., budući da je osnovana u 2019., kao rezultat Nagodbe vjerovnika postignute tijekom postupka izvanredne uprave koji se nad koncernom AGROKOR d.d. (dalje: Agrokor) te nad njegovim povezanim i ovisnim društvima, provodio na temelju Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku („Narodne novine“, br. 32/17.), a u kojem postupku je na to društvo preneseno 20% Agrokorovih dionica Iločkih podruma.

Pri tom se napominje i kako je Agrokor u razdoblju od 26. svibnja 2017. do 1. travnja 2019. držao 20% dionica Iločkih podruma u (izvor: mreža poveznica na portalu FININFO) pa su prilikom utvrđivanja značajne pregovaračke snage Iločkih podruma, odnosno ukupnog prihoda s povezanim društvima u obzir uzeti i prihodi koje je u 2017. godini ostvario Agrokor. Tako je uvidom u konsolidirano godišnje izvješće Agrokor za 2017., utvrđeno je da je Agrokor ostvario ukupne prihode u iznosu 40.165.381.000,00 kuna.

Dodatno, u razdoblju od 7. prosinca 2014. do 25. travnja 2017. Imex banka d.d. je držala 26% dionica Iločkih podruma (izvor: mreža poveznica na portalu FININFO). Uvidom u Registar godišnjih financijskih izvješća za 2017. godinu, utvrđeno je da je Imex banka d.d. ostvarila ukupne prihode u iznosu 84.636.000,00 kuna.

Na temelju iznesenog, AZTN je utvrdio kako trgovačko društvo Iločki podrumi, kao prerađivač, ima značajnu pregovaračku snagu u smislu odredbi članka 3. stavaka 4. i 5. ZNTP-a.

S obzirom na to da je tijekom vođenja upravnog postupka objavljeno godišnje financijsko izvješće za 2018. godinu (nekonsolidirano), kao i učestalo pozivanje stranke na probleme u poslovanju, AZTN je izvršio uvid i u izvješće za 2018. godinu te je utvrđeno da su Iločki podrumi d.d. u 2018. godini ostvarili ukupne prihode od 68.106.556,00 kuna od čega se 62.788.914,00 kuna odnosi na prihode od prodaje ostvarene na hrvatskom tržištu, 1.560.083,00 kuna čine prihodi od prodaje ostvareni na inozemnom tržištu, 3.720.331,00 kuna čine ostali poslovni prihodi, dok 37.228,00 kuna čine financijski prihodi.

U računu dobiti i gubitka za 2018. godinu nisu bili navedeni prihodi ostvareni od prodaje ili ulaganja poduzetnicima unutar grupe, kao niti ulaganja u društva sa sudjelujućim interesima,

odnosno navedeni iznos je 0,00 kuna, iz čega je zaključeno kako Iločki podrumi niti u 2018. godini nisu ostvarivali prihode od prodaje prodajom poduzetnicima unutar grupe.

Ukupni prihodi ranije navedenih trgovačkih društava, personalno povezanih sa Iločkim podrumima d.d., u 2018. godini iznose:

- TRGO MAL d.o.o. - 347.647,00 kuna,
- REZIDENCIJE MJM d.o.o. - 237.814,00 kuna,
- BORČEC ULAGANJA d.o.o. - 2.341,00 kuna,
- MY 3 CAKES d.o.o. - 196.083,00 kuna.

Prihodi trgovačkih društava za koje je utvrđena povezanost sa Iločkim podrumima d.d. uvidom u podatke o subjektu, preuzete s portala FININFO na dan 9. svibnja 2019. i podatke s mrežne stranice Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d. o prvih 10 dioničara, u 2018. godini iznose:

- EDUKATOR d.o.o. - 394.080,00 kune,
- ILOK TON d.o.o. - 374.984,00 kune,
- EKO OZRA d.o.o. - 696.316,00 kuna,
- FORTENOVA GRUPA d.d. – uvidom u Registar godišnjih financijskih izvješća odnosno račun dobiti i gubitka za 2018. godinu koji je tamo objavljen, ovo trgovačko društvo je u razdoblju od 12. lipnja do 31. prosinca 2018. ostvarilo ukupne prihode u iznosu od 2.443,00 kuna.

Na temelju iznesenog, AZTN je utvrdio kako trgovačko društvo Iločki podrumi, kao prerađivač, ima značajnu pregovaračku snagu u smislu odredbi članka 3. stavka 3. do 5. ZNTP-a, čak i kada bi se kao relevantno godišnje financijsko izvješće uzimalo ono za 2018. godinu.

2. Ispitni postupak - pribavljanje podataka, dokumentacije i pisanih pojašnjenja te usmena rasprava

U okviru ispitnog postupka, AZTN je analizirao podatke i dokumentaciju, koju je u skladu s odredbom članka 17. ZNTP-a, pribavio od Iločkih podruma 21. svibnja 2019., kao i podatke i dokumentaciju pribavljene na temelju dopisa AZTN-a od 24. svibnja 2019., kojim je ujedno stranci dostavljena i obavijest o pokretanju upravnog postupka. Pored iznesenog, održana je i usmena rasprava 9. srpnja 2019., u skladu s odredbama članka 54. ZUP-a.

2.1. Dopis AZTN-a od 24. svibnja 2019. – Obavijest o pokretanju upravnog postupka

Uz Obavijest Iločkim podrumima o pokretanju upravnog (ispitnog) postupka KLASA: UP/I 034-03/19-04/005, URBROJ: 580-16/119-2019-002, od 24. svibnja 2019., zbog postojanja indicija da su oni, kao prerađivač, iskorištavajući značajnu pregovaračku snagu, nametnuli nepoštene trgovačke prakse svom dobavljaču grožđa [...], AZTN je od Iločkih podruma, u skladu s odredbom članka 17. stavka 1. ZNTP-a, zatražio dostavu javno objavljenih uvjeta otkupa grožđa, na koje su se pozvali u svom očitovanju od 21. svibnja 2019., otkupnih blokova/računa za grožđe roda 2018., koje je isporučio [...], popis dobavljača grožđa od kojih su Iločki podrumi otkupljivali grožđe roda 2018., kao i očitovanje o tome jesu li Iločki podrumi sa svim svojim dobavljačima poslovali na temelju ugovora koji su sadržajno istovrsni dostavljenom ugovoru s [...] ili se ugovori s pojedinim dobavljačima razlikuju (pri tome se ne misli na razlike u sortama i količinama grožđa koje su predmetom isporuke).

2.2. Dokumentacija, podaci i pisana očitovanja Iločkih podruma

2.2.1. Dokumentacija i očitovanje Iločkih podruma dostavljeno AZTN-u 21. svibnja 2019.

Obavijest o pokretanju upravnog postupka od 24. svibnja 2019. sa zahtjevom za dostavom podataka, dokumentacije i pisanih pojašnjenja, stranka je primila 30. svibnja 2019., pa je u otvorenom roku, 5. lipnja 2019., uz podnesak dostavila traženu dokumentaciju.

U tom podnesku su Iločki podrumi u bitnom iznijeli kako dugi niz godina (više od 50 godina), po već ustaljenom načinu suradnje, od svojih kooperanata s područja grada Iloka i okolice otkupljuju grožđe kao sirovinu za proizvodnju vina. S obzirom na to da je postupak proizvodnje i odlijevanja vina dugotrajan proces, vino nastalo od grožđa otkupljenog u berbi 2018. može se naći u prodaji tek od ožujka ili travnja sljedeće godine, što je razlog da je i način plaćanja dobavljačima grožđa (dalje: kooperanti ili proizvođači ili dobavljači) tome prilagođen. Zbog toga Iločki podrumi ugovaraju sa svojim kooperantima plaćanje grožđa kroz 9 rata (prva poslije berbe do kraja tekuće godine, a ostatak kroz 8 mjesečnih rata tijekom sljedeće godine).

Iznijeli su kako prije svake sezone otkupa održe sastanak sa svojim kooperantima, na kojem ih upoznaju s uvjetima otkupa u predstojećoj sezoni, a ti se uvjeti javno objavljuju na oglasnoj ploči Iločkih podruma, na ulazu u trgovačko društvo. Prije samog otkupa kooperanti potpisuju ugovore u kojima su definirani predmetni uvjeti (količine, cijene, rokovi plaćanja i dr.). Naglasili su i kako na sličan način posluju i ostale vinarije na tom području pa Iločki podrumi nemaju nikakav monopolistički položaj i svaki proizvođač grožđa samostalno i bez prisile odlučuje kojoj će vinariji isporučiti svoje grožđe.

Istaknuli su i kako je njihovo nepridržavanje ugovorenih uvjeta isplate grožđa rezultat stanja vrlo otežane likvidnosti Iločkih podruma, koje je u prvom redu posljedica „slučaja Agrokor“, zbog koje su ostali uskraćeni za 5,5 milijuna kuna svojih nenaplaćenih potraživanja, a navedeno zajedno s činjenicom otežanih uvjeta poslovanja na istoku Hrvatske dovele su Iločke podruma na rub stečaja, zbog čega se unazad 7 do 8 mjeseci nalaze u postupku financijskog restrukturiranja i stabilizacije, a s ciljem osiguranja opstanka i njihovog normalnog funkcioniranja. Opisane okolnosti su razlog da imaju i problema sa ispunjavanjem svojih elementarnih obveza, pa i onih prema svim dobavljačima u koje spadaju i dobavljači grožđa, tvrdeći pri tom kako su dobavljači svjesni situacije u kojoj se Iločki podrumi nalaze te iskazuju potpuno razumijevanje za navedeno.

Naglasili su i kako je u tijeku rješavanje problema kašnjenja u plaćanju u skladu s ugovorenim uvjetima, budući da upravo privode kraju postupak realizacije kredita, kojim bi se isplatili svi tekući zaostaci kooperantima i plaćanje prošlogodišnjeg otkupa privelo kraju, pojašnjavajući pri tom kako se inače, a prije problema s Agrokorom, plaćanje dobavljačima obavljalo iz tekućeg poslovanja u skladu s priljevom sredstava od prodaje vina.

Zaključno su istaknuli kako Iločki podrumi imaju preko 200 kooperanata, kako je vrijednost otkupa preko 9 milijuna kuna, što drže razumljivim razlogom da se otkup ne može isplatiti u roku 30 dana primjenom zakonske odredbe o otkupu svježeg voća. Ukazali su i kako smatraju da se u konkretnom slučaju ne radi o klasičnom otkupu svježeg voća već sirovine za proizvodnju vina, da su svi proizvođači grožđa upoznati sa svim uvjetima otkupa prije samog početka otkupa, te da svi proizvođači grožđa imaju mogućnost izbora budući da Iločki podrumi nemaju nikakav dominantni niti monopolistički položaj u tom poslovnom odnosu jer na području grada Iloka postoje 3 do 4 alternativna otkupljivača. Iznijeli su stajalište o tome kako „...navedenu zakonsku odredbu ne treba ni primjenjivati na ovakve specifične slučajeve tj. da ovakvi slučajevi po njihovom mišljenju ni nisu poslovna praksa koju je zakonodavac ovom odredbom htio urediti“ (*op.cit.*).

2.2.2. Očitovanje i dokumentacija Iločkih podruma dostavljenih uz podnesak od 5. lipnja 2019.

U skladu sa zahtjevom AZTN-a iz Obavijesti o pokretanju upravnog postupka KLASA: UP/I 034-03/19-04/005 od 24. svibnja 2019., kojim je na temelju odredbe članka 17. stavka 1. ZNTP-a zatražena dostava podataka, dokumentacije i pisanih pojašnjenja, Iločki podrumi su u otvorenom roku, 5. lipnja 2019., uz podnesak dostavili: 1) 11 otkupnih blokova za grožđe berbe 2018. [...] isporučeno u razdoblju od 28. kolovoza 2018. do 4. listopada 2018. i to otkupne blokove: br. 19 od 28. kolovoza 2018., br. 32 od 29. kolovoza 2018., br. 225 od 10. rujna 2018., br. 263 od 11. rujna 2018., br. 285 od 12. rujna 2018., br. 304 od 12. rujna 2018., br. 402 od 15. rujna 2018., br. 499 od 18. rujna 2018., br. 517 od 19. rujna 2018., br. 556 od 3. listopada 2018. i br. 558 od 4. listopada 2018.; 2) „Otkupne cijene grožđa - berba 2018.“, od 22. kolovoza 2018.; 3) „Obavijest“ od 22. kolovoza 2018., o uvjetima otkupa grožđa berbe 2018.; 4) popis kooperanata Iločkih podruma u 2018.

Podnesak sadrži očitovanje Iločkih podruma o tome kako su sa svojim kooperantima poslovali na temelju pisanih ugovora koji su sadržajno istovjetni (osim podataka o sorti grožđa i količinama) te kako su uvjeti otkupa javno objavljeni prije početka samog otkupa 22. kolovoza 2018., a osim toga je njihov sadržaj i usmeno prezentiran kooperantima na sastanku 23. kolovoza 2018.

Iločki podrumi nisu AZTN-u predložili preuzimanje obveze izvršenja određenih mjera i uvjeta te rokove u kojima bi to učinili kako bi se otklonile nepoštene trgovačke prakse, u smislu odredbe članka 18. stavka 1. ZNTP-a.

2.3. Usmena rasprava održana 9. srpnja 2019.

Usmena rasprava održana je 9. srpnja 2019., u skladu s odredbom članka 54. stavka 3. ZUP-a, s ciljem utvrđivanja svih okolnosti i činjenica bitnih za razjašnjenje pravog stanja stvari te s ciljem ostvarenja i zaštite prava i pravnih interesa stranke, odnosno radi ostvarenja prava stranke na mogućnost izjašnjavanja o svim okolnostima i činjenicama koje su iznesene u ispitnom postupku.

Pored stranke, na usmenu raspravu u svojstvu svjedoka pozvan je i dobavljač [...] iz [...], Srijemska 18, Međutim, AZTN je 19. lipnja 2019. zaprimio podnesak tog svjedoka u kojem on obavještava o nemogućnosti dolaska na usmenu raspravu zbog lošeg zdravstvenog stanja, a o čemu je dostavio i preslike medicinske dokumentacije. U podnesku je u bitnom izjavio kako nije bio svjestan posljedica svog obraćanja Ministarstvu poljoprivrede te kako se nije imao namjere „sukobljavati“ s Iločkim podrumima.

Iločki podrumi, koje je zastupao zastupnik po zakonu Antonijo Kraljević, predsjednik uprave, su u cijelosti ostali pri svim navodima i izjavama iznesenim u dotadašnjem tijeku postupka. Ne ponavljajući navode iz pisanih očitovanja stranke, iz sadržaja zapisnika s kojima je stranka u cijelosti upoznata, budući da je njezin predsjednik uprave, Antonijo Kraljević, sudjelovao na usmenoj raspravi, iskazivao za stranku i dobio primjerak zapisnika, na čiji sadržaj nije imao primjedbi, što je i potvrdio svojim potpisom, u bitnom proizlazi sljedeće:

Opisujući postupak otkupa grožđa kao i ranije u podnescima, zastupnik po zakonu stranke (dalje: predsjednik uprave ili stranka) je iskazao i kako je uobičajeno da se termin otkupa dogovara s pojedinim kooperantom, a prema mogućnosti pojedinog kooperanta da organizira berbu na tjednoj razini, pri čemu se isporuka najavljuje telefonom ili neposredno osobi koja je zadužena za dogovor termina berbe.

Nakon isporuke grožđa, isto se važe, mjeri udio sladora, te izdaje otkupni blok. Stranka je posebno naglasila kako svaku isporuku slijedi otkupni blok, a ako je bilo više isporuka u

jednom danu, onda proizvođač toliko puta potpisuje otkupni blok, odnosno koliko je isporuka, toliko je i potpisa.

U odnosu na posebno postavljena pitanja:

- o uobičajenom trajanju sezone otkupa grožđa, stranka je ukazala kako trajanje otkupa grožđa ovisi o vegetacijskoj sezoni, vremenu dozrijevanja pojedine sorte i o vremenskim prilikama te kako je uobičajeno da otkup traje od početka rujna do sredine listopada, napominjući kako je 2018. bila iznimna sezona pa je otkup krenuo nešto ranije, već krajem kolovoza;
- o trenutku u kojem se utvrđuje kvaliteta grožđa te na koji se način određuje postotak trulog grožđa, stranka je iznijela kako se kvaliteta isporučenog grožđa utvrđuje odmah, u trenutku njegove isporuke, kada se mjeri slador i količina, pri čemu je dobavljač ili njegov predstavnik prisutan, što potvrđuje svojim potpisom na otkupnom bloku. Postotak trulog grožđa utvrđuju vizualnim putem enolozi Iločkih podruma u trenutku predaje grožđa, dakle dok je još grožđe u prikolici. Pri tom je stranka posebno istaknula kako se u praksi vrlo rijetko događa da se vrijednost grožđa umanjuje zbog loše kvalitete, budući da svi znaju i trude se pobrati grožđe prije nego što započne proces truljenja;
- o posljedicama neisporuke ugovorenih količina grožđa za dobavljače, stranka je izjavila kako u takvoj situaciji nema bilo kakvih štetnih posljedica za proizvođača, pojašnjavajući kako ugovorom predviđene količine grožđa predstavljaju samo orijentaciju otkupljivaču, odnosno prerađivaču za planiranje količina. Naglasila je i kako proizvođač bez bilo kakvih štetnih posljedica može prodati grožđe bilo kojoj drugoj vinariji i nakon potpisa ugovora;
- o razlozima zbog kojih je u odredbi članka 2. Ugovora određena maksimalna količina grožđa koju otkupljivač otkupljuje od proizvođača po jedinici površine te što se događa ako proizvođač isporuči veću količinu grožđa, stranka je pojasnila kako se radi o konstrukciji iz Zakona o vinu koji određuje koji su maksimalni urodi po jedinici površine da bi se grožđe smatralo kvalitetnim. Više isporučene količine grožđa svrstavaju to grožđe automatski u grožđe druge kategorije. Naglasila je kako se proizvođačima uvijek daje mogućnost da budu u okviru dozvoljenih 12 tisuća kilograma po hektaru, a sve kako bi im bilo plaćeno grožđe prve kvalitete te kako i u prošloj godini, ali i ranije, ni jedna isporučena količina nije prešla, ni bila tretirana kao količina druge kategorije;
- o tome postoje li nekakvi posebni troškovi utvrđivanja postotka šećera u grožđu za dobavljače, stranka je odgovorila kako ne postoje posebni troškovi, pojašnjavajući kako se to utvrđivanje obavlja putem stroja, automatske ruke, koja na više mjesta uzima uzorak te izbacuje papirić s iznosom sladora, a taj stroj se umjerava i baždari svake godine. Pored iznesenog, ukazala je i kako pojedini kooperanti u kanti znaju donijeti uzorak grožđa pa prema rezultatu analize određuju kada će obaviti berbu, a ni za tu analizu posebnog troška za kooperante nema;
- o čemu ovisi utvrđivanje plana otkupa grožđa, stranka je odgovorila kako se plan otkupa za prvi tjedan otkupa grožđa dogovara na sastanku s dobavljačima prije sezone otkupa, a dinamika isporuke u narednim tjednima otkupa ovisi o stupnju zrelosti grožđa pojedinog proizvođača te njegovoj odluci da obavi berbu, pri tom posebno naglašavajući kako se plan otkupa, pored dogovora, objavljuje na otkupnom mjestu te na lokalnom radiju za svaki tjedan otkupa;
- o evidentiranju zbirnih iznosa svih otkupnih blokova pojedinog dobavljača, stranka se izjasnila kako se bez obzira na to je li pojedini dobavljač u sustavu PDV-a ili nije, za svaku isporuku izdaje otkupni blok od kojih jedan primjerak zadržava otkupljivač, a jedan dobavljač. Otkupni blokovi slažu se u registrator te se na kraju otkupne sezone dostavlja konačni obračun svakom od dobavljača. Ovakav princip rada je ustanovljen zbog činjenice da pojedini dobavljač ima više isporuka pojedine sorte grožđa u otkupnom razdoblju, u različitim terminima. Pojasnila je i kako analitika koja se dostavlja svakom pojedinom dobavljaču kod dobavljača koji nisu u sustavu PDV-a

predstavlja osnovu za plaćanje, dok dobavljači koji su u sustavu PDV-a na temelju te analitike izdaju račun koji je osnova za plaćanje.

Na kraju je stranka izložila kako su se Iločki podrumi nastojali držati odredbi Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, prema kojima se može izvršavati plaćanje u roku od 360 dana te kako uvijek u poslovanju nastoje poslovati po načelima savjesnosti i poštenja, a bez bilo kakve prisile na svoje kooperante odnosno dobavljače.

Ponovno je ukazala na činjenicu da su Iločki podrumi bili značajno pogođeni situacijom s Agrokorom, budući da su prema njemu imali potraživanja preko 11.000.000,00 kuna te su morali otpisati čak 5,5 milijuna kuna potraživanja, što je sve razlog da su Iločki podrumi bili na rubu stečaja i imali značajnih problema s izvršavanjem obveza.

Predsjednik uprave je istaknuo i kako je ovaj slučaj splet nesretnih okolnosti uzrokovanih prije svega situacijom s Agrokorom, ukazujući i kako su Iločki podrumi najveći poslodavac na području Iloka s oko 250 radnika te kako bi svaka veća novčana kazna dovela do stečaja Iločkih podruma, a što bi se odrazilo i na egzistenciju kompletnog stanovništva tog kraja.

Na posebno pitanje o raspodjeli odnosno uporabi dobiti ostvarene u 2017., predsjednik uprave izjavio je kako, iako iskazana, dio dobiti u vidu dividende nije dioničarima Iločkih podruma isplaćena više od 10 godina.

O predočenom podnesku [...] od 18. lipnja 2019., stranka je izjavila kako nema potrebu očitovati se o tom dokumentu.

Nakon što je odlučeno da se izvođenje dokaza saslušanjem svjedoka [...] iz [...], neće provesti, budući da izvođenje tog dokaza nije nužno za razjašnjenje otvorenih pitanja u ovom postupku, usmena je rasprava dovršena.

3. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja o utvrđenom činjeničnom stanju i Obavijest o utvrđenom činjeničnom stanju od 11. listopada 2019.

3.1. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Na temelju činjenica i okolnosti, utvrđenih tijekom upravnog (ispitnog) postupka, Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Vijeće) je na svojoj sjednici 29/2019., održanoj 11. listopada 2019., u skladu s ovlastima iz članka 19. stavka 1. ZNTP-a, utvrdilo da su Iločki podrumi, iskorištavajući značajnu pregovaračku snagu, nametnuli nepoštene trgovačke prakse na način da:

- a) su sa svojim dobavljačem grožđa, [...] sklopili 27. kolovoza 2018. Ugovor o kupoprodaji grožđa berba 2018. godina, u kojem su člankom 5. Ugovora određeni uvjeti i rokovi plaćanja dulji od 30 dana od dana primitka svježeg poljoprivrednog proizvoda-grožđa, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a i protivno je odredbi članka 5. stavka 1. točke 3. ZNTP-a. Utvrđeno je da je ova povreda trajala u razdoblju od 27. kolovoza 2018., a trajala je i u trenutku donošenja odluke Vijeća. Međutim, Vijeće je naknadno, na temelju dokumentacije dostavljene uz pisanu obranu stranke od 5. studenoga 2019., specificiralo vrijeme trajanja povrede kako je to navedeno u točki II. izreke ovog rješenja, a što je detaljno pojašnjeno u točki 4.4.2. obrazloženja ovog rješenja.

- b) Ugovor iz prethodne točke nije sadržavao odredbu o trajanju ugovora, što je protivno odredbi članka 5. stavka 1. točke 6. ZNTP-a i predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a. U odnosu i na ovu povredu, utvrđeno je njezino trajanje u razdoblju od 27. kolovoza 2018., a trajala i u trenutku donošenja odluke Vijeća. Na temelju dokumentacije dostavljene uz pisanu obranu stranke od 5. studenoga 2019., Vijeće je naknadno specificiralo vrijeme trajanja povrede kako je to navedeno u točki III. izreke ovog rješenja, a što je detaljno pojašnjeno u točki 4.4.3. obrazloženja ovog rješenja.
- c) su izvršavali plaćanja dobavljaču grožđa [...] u rokovima dužim od 30 dana za svježi proizvod, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6. u vezi s odredbom članka 11. točke 9. ZNTP-a. Za trajanje ove povrede utvrđeno je razdoblje od 28. rujna 2018., a trajala je i u trenutku donošenja odluke Vijeća. Međutim, kako je to detaljno pojašnjeno u točki 4.4.4. obrazloženja ovog rješenja, Vijeće je naknadno, na temelju dokumentacije dostavljene uz pisanu obranu stranke od 5. studenoga 2019., specificiralo vrijeme trajanja povrede kako je to navedeno u točki IV. izreke ovog rješenja.
- d) su imali javno objavljene uvjete otkupa pod nazivom „Obavijest“ od 22. kolovoza 2018., o uvjetima otkupa grožđa berbe 2018., koja u svojoj alineji 8. određuje uvjete i rokove plaćanja dulje od 30 dana od dana primitka svježeg poljoprivrednog proizvoda-grožđa, što je protivno odredbi članka 5. stavka 3., u vezi s člankom 5. stavkom 1. točkom 3. ZNTP-a i predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a. u razdoblju od 22. kolovoza 2018., a trajala je i u trenutku donošenja odluke Vijeća. Međutim, Vijeće je naknadno, na temelju dokumentacije dostavljene uz podnesak stranke od 15. studenoga 2019., prije svega općih uvjet poslovanja, odnosno „Obavijest“ od 2. rujna 2019. o uvjetima otkupa grožđa berbe 2019., s prilogom: „Otkupne cijene grožđa - berba 2019.“, specificiralo vrijeme trajanja povrede i samu povredu s obzirom na to da javno objavljeni uvjeti otkupa pod nazivom „Obavijest“ od 22. kolovoza 2018., o uvjetima otkupa grožđa berbe 2018., predstavljaju i opće uvjete poslovanja stranke pa je pored povrede odredbi članka 5. stavka 3. vezano uz članak 5. stavak 1. točku 3. ZNTP-a utvrđena i povreda članka 8. stavka 3. ZNTP-a što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu iz članka 4. stavka 2. točke 3. ZNTP-a, kako je to navedeno u točki I. izreke ovog rješenja, a što je detaljno pojašnjeno u točki 4.4.1. obrazloženja ovog rješenja.

3.2. Obavijest o utvrđenom činjeničnom stanju od 11. listopada 2019.

Unatoč činjenici da je ovaj upravni postupak iniciran na temelju predstavke vezane uz poslovanje Iločkih podruma s njihovim kooperantom, odnosno dobavljačem grožđa, [...] iz [...], u ispitnom postupku je AZTN utvrdio kako su Iločki podrumi u 2018. imali sklopljene tipske (formularne) pisane ugovore o kupoprodaji grožđa berbe 2018. sa 189 kooperanata-proizvođača, odnosno dobavljača, koji su sadržajno razlikovali samo u podacima o sorti grožđa i količinama.

Stoga je nesporno da je stranka i u odnosu na preostalih 188 (tipskih) ugovora o kupoprodaji grožđa berbe 2018., imala odredbu o uvjetima i rokovima plaćanja sastavljenu protivno članku 5. stavku 1. točki 3. ZNTP-a, a isto tako ni ti ugovori nisu sadržavali odredbu o trajanju ugovora u smislu članka 5. stavka 1. točke 6. ZNTP-a.

Međutim, vodeći se načelima učinkovitosti i ekonomičnosti postupka (članak 10. ZUP-a), dakle, nastojeći postupak provesti brzo, bez gubitka vremena i sa što manje troškova i za

stranku, ali i za AZTN, pritom posebno uzimajući u obzir da stranka ni u jednom trenutku nije osporavala ništa od onoga što joj je stavljeno na teret, AZTN je postupak proveo u odnosu na jedan od tipskih ugovora – Ugovor o kupoprodaju grožđa berba 2018., sklopljenim s [...] 27. kolovoza 2018., kao predstavnikom „grupe“.

3.2.1. Ugovaranje rokova plaćanja protivno odredbama članka 5. stavka 1. točke 3. ZNTP-a

Analizom sadržaja tipskog Ugovora o kupoprodaji grožđa berba 2018. godina, sklopljenog 27. kolovoza 2018. između Iločkih podruma, kao kupca i [...], kao prodavatelja (dalje: Ugovor), utvrđeno je kako je predmet ugovora kupoprodaja grožđa berbe 2018. i to grožđa I. kategorije: graševina, chardonnay, traminac, rajnski rizling, frankovka, cabernet sauvignon, pinot bijeli i grožđa II kategorije, u koju spadaju sve ostale sorte.

Odredbom članka 5. stavka 1. ZNTP-a propisan je oblik i obvezni sadržaj ugovora dobavljača i otkupljivača i/ili prerađivača. U tom smislu ugovor mora biti sklopljen u pisanom obliku i sadržavati sve odredbe bitne za poslovni odnos ugovornih strana, a osobito odredbe o: 1) cijeni proizvoda ili o načinu određivanja, odnosno izračuna cijene, 2) kvaliteti i vrsti proizvoda koji se isporučuje otkupljivaču i/ili prerađivaču, 3) uvjetima i rokovima plaćanja isporučenog proizvoda, s tim da rok plaćanja ne može biti dulji od 60 dana od dana primitka poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda, odnosno ne dulji od 30 dana, ako je predmet isporuke svježih poljoprivrednih ili prehrambenih proizvoda, 4) uvjetima i rokovima isporuke proizvoda, 5) mjestu isporuke proizvoda te 6) trajanju ugovora.

Ugovor koji nema pisani oblik i ne sadrži sve navedene odredbe je ništetan.

Uvidom u sadržaj Ugovora, utvrđeno je kako odredba članka 5. Ugovora, koja se odnosi na uvjete i rokove plaćanja nije sastavljena u skladu s odredbom članka 5. stavka 1. točke 3. ZNTP-a te kako ugovor ne sadrži konkretnu odredbu u trajanju ugovora u smislu odredbe članka 5. stavka 1. točke 6. ZNTP-a. Naime, odredbom članka 5. Ugovora određeno je da će 25% ukupne vrijednosti kupljenog grožđa biti dobavljaču plaćeno do 31. prosinca 2018., dok će preostalih 75% biti plaćeno u 8 jednakih mjesečnih rata počevši od siječnja 2019. do zaključno kolovoza 2019.

Uredba (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 (Službeni list Europske unije, br. L 347/779, od 20. prosinca 2013.), razlikuje svježe stolno grožđe, svrstano u proizvode iz sektora voća i povrća (dio IX. navedene Uredbe) i svježe grožđe, svrstano u proizvode iz sektora vina (dio XII. navedene Uredbe), međutim nesporno je da se u oba sektora grožđe smatra svježim proizvodom. Stoga na temelju odredbi citirane Uredbe, ali i u skladu s jasno izraženim stavom Ministarstva poljoprivrede iznesenim u dopisu KLASE: 050-01/19-01/17, URBROJ: 525-7/1178-19-2, od 17. travnja 2019., o tome da se vinsko grožđe smatra voćem, pa u tom smislu predstavlja svjež poljoprivredni i prehrambeni proizvod u smislu ZNTP-a, AZTN nije prihvatio tumačenje stranke iz dopisa od 21. svibnja 2019. (KLASA: 034-008/19-04/010, URBROJ: 378-015/119-2019-003) o tome da se otkupljeno grožđe zbog činjenice da se ne prodaje dalje kao svježe voće, već služi kao sirovina za proizvodnju vina, ne treba smatrati svježim proizvodom u smislu ZNTP-a.

Dakle, neprijeporno je kako u trenutku otkupa otkupljivači i/ili prerađivači kupuju poljoprivredne proizvode koji se u smislu odredbe članka 2. točke d) ZNTP-a smatraju svježim poljoprivrednim proizvodima, dakle proizvodima koji su s mikrobiološkog stajališta brzo kvarljivi i u tom trenutku svakako neprerađeni.

S obzirom na to da ZNTP ne predviđa različit tretman pojedine vrste svježih proizvoda namijenjenih za daljnju preradu (kao što su, primjerice, svježe mlijeko predviđeno za preradu

u trajne ili polutrajne sireve, ili svježe meso predviđeno za preradu u trajne i polutrajne mesne prerađevine i slično), jasno je kako nije od posebnog značaja činjenica da će grožđe, otkupljeno kao svježi proizvod, u daljnjoj preradi biti korišteno kao sirovina u proizvodnji vina. Slijedom iznesenog, jasno je kako se grožđe ima smatrati svježim poljoprivrednim proizvodom, zbog čega u ugovoru koji otkupljivač i/ili prerađivač sklapa sa svojim dobavljačem-proizvođačem grožđa mora biti sadržana odredba prema kojoj rok za plaćanje ne može biti dulji od 30 dana.

S obzirom na to da je odredbom članka 7. stavka 1. ZNTP-a određeno da za svaku isporuku poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda u skladu s ugovorom sklopljenim između dobavljača i trgovca ili dobavljača i otkupljivača i/ili prerađivača mora biti izdan račun ili otkupni blok, u skladu s poreznim propisima te da ZNTP ne poznaje iznimku od ovog pravila, proizlazi kako ugovaranje obročnog plaćanja ne bi bio prihvatljiv način reguliranja obveza plaćanja u smislu tog Zakona.

Kako je predmetnim Ugovorom predviđeno ne samo obročno plaćanje, koje se trebalo protezati na 9 mjesečnih rata, od kojih bi prva trebala dospjeti krajem 2018., a zadnja zaključno s kolovozom 2019., jasno je kako je ovakvim ugovaranjem rokova plaćanja, dakle duljih od 30 dana, povrijeđena odredba članka 5. stavka 1. točke 3. ZNTP-a, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a.

Budući da Ugovorom nije eksplicite bilo određeno njegovo trajanje te da stranka nije dostavila dokaz da je izvršila isplatu cjelokupnog dugovanog iznosa, AZTN je ocijenio kao bi ugovor, ako ne na neki drugi zakonom dopušten način, prestao ispunjenjem, dakle isplatom zadnje ugovorene rate u kolovozu 2019..

S obzirom na to da je trajanje povrede bilo potrebno odrediti konkretno, AZTN je utvrdio kako opisana povreda trajala u razdoblju od 27. kolovoza 2018., kada je Ugovor sklopljen, a trajala je i u trenutku donošenja Obavijesti o utvrđenom činjeničnom stanju od 11. listopada 2019. (dalje: Obavijest), budući da stranka u međuvremenu, do te faze postupka, nije dostavila bilo kakav dokaz da je postupanje protivno odredbama ZNTP-a prestalo.

3.2.2. Nedostatak odredbe o trajanju ugovora

Odredbom članka 5. stavka 1. točke 6. ZNTP-a određeno je da pisani ugovor između otkupljivača i/ili prerađivača i dobavljača mora između ostalih bitnih sastojaka/odredbi, sadržavati i odredbu o njegovom trajanju.

Uvidom u sadržaj Ugovora koji su Iločki podrumi sklopili s dobavljačem grožđa [...], AZTN je utvrdio kako u njemu nije sadržana odredba o trajanju Ugovora, a isto tako ne postoji ni bilo koja druga odredba koja bi na adekvatan način odredila njegovo trajanje.

Ugovor koji nema odredbu o trajanju, ako ne na neki drugi dopušteni način, prestao bi ispunjenjem, u konkretnom slučaju isporukom proizvoda te plaćanjem u predviđenom roku. Tijekom do tada provedenog postupka, o ovom se pitanju stranka ni na koji način nije očitovala, zbog čega je ovakvu neaktivnost stranke o tome da je propustila u ugovor ugraditi i odredbu o trajanju ugovora, kao njegovog bitnog dijela, AZTN sklon tumačiti na način da je stranka svjesna učinjenog propusta.

U svakom slučaju AZTN je utvrdio da ugovor ne sadrži odredbu o trajanju ugovora, što je protivno odredbi članka 5. stavka 1. točke 6. ZNTP-a i predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članak 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a.

Kao i u točki 4.1.1. Obavijesti, AZTN je vrijeme trajanja ove povrede utvrđivao na temelju činjenice da Ugovor ne sadrži odredbu o trajanju te da bi u najboljem slučaju za stranku,

ugovor prestao ispunjenjem, dakle isplatom preostalog iznosa kupovnine za isporučeno grožđa berbe 2018.. S obzirom na to da stranka nije dostavila dokaz o izvršenoj isplati cjelokupno dugovanog iznosa, ta je povreda trajala i u trenutku donošenja Obavijesti. U tom smislu AZTN je utvrdio kako je opisana povreda trajala u razdoblju od 27. kolovoza 2018., kada je Ugovor sklopljen, a trajala je i u trenutku donošenja Obavijesti, budući da stranka u međuvremenu, do te faze postupka, nije dostavila bilo kakav dokaz da je postupanje protivno odredbama ZNTP-a prestalo.

3.2.3. Prekoračenje rokova plaćanja propisanih za svježi proizvod

Analizom sadržaja otkupnih blokova izdanih za isporučeno grožđe berbe 2018. dobavljača [...] te cjenika s naslovom: „Otkupne cijene grožđa – berba 2018.“, od 22. kolovoza 2018. (dalje: Cjenik), koje je stranka dostavila uz podnesak od 5. lipnja 2019., zatim analitičke i knjigovodstvene kartice koje je stranka dostavila uz podnesak od 21. svibnja 2019., kao i izjave stranke s usmene rasprave 9. srpnja 2019. o tome da je otkupni blok izdavan za svaku isporuku grožđa, AZTN je utvrdio kako:

- je dobavljač [...] isporučio grožđe berbe 2018. u jedanaest navrata i to traminac crveni u dva navrata u kolovozu 2018., graševinu u sedam navrata u rujnu 2018. te cabernet sauvignon u dva navrata u listopadu 2018.,
- prva isporuka bila je 28. kolovoza 2018., dakle dan nakon potpisivanja Ugovora, dok je zadnja isporuka bila 4. listopada 2018.,
- su cijene iskazane na otkupnim blokovima u skladu s cijenama navedenim u Cjeniku;
- dugovanje prema ovom dobavljaču u knjigovodstvenom sustavu lločkih podruma nije evidentirano s danom izdavanja pojedinog otkupnog bloka, već je cjelokupno dugovanje evidentirano s datumom 1. prosinca 2018. i to u roku od 95 dana od prve isporuke odnosno u roku od 58 dana od zadnje isporuke grožđa,
- je stranka prve isplate po skupnom zaduženju izvršila 20. prosinca 2018. i 21. prosinca 2018., dakle 114, odnosno 115 dana od dana prve isporuke grožđa, 28. kolovoza 2018. Tim su uplatama izvršena plaćanja za isporuke obavljene 28. kolovoza 2018., 29. kolovoza 2018. i 10 rujna 2018., odnosno plaćanja su izvršena redom u roku od 114, 113 i odnosno 102 dana od dana navedenih isporuka
- prva sljedeća isplata izvršena je 14. svibnja 2019. u iznosu od 10.000,00 kuna, neposredno nakon što je AZTN (u okviru tada još neupravnog predmeta) suočio lločke podruma s predstavkom gospođe [...].

Pored iznesenih utvrđenja, AZTN nije prihvatio objašnjenje stranke dano na usmenoj raspravi 9. srpnja 2019. o tome kako je uvriježeno da se otkupni blokovi slažu u registrator te se na kraju otkupne sezone dostavlja konačni obračun svakom od dobavljača, a sve iz razloga što pojedini dobavljač ima više isporuka pojedine sorte grožđa u otkupnom razdoblju te da zbog toga „analitika“, odnosno Analitička kartica koja se dostavlja svakom pojedinom dobavljaču kod dobavljača koji nisu u sustavu PDV-a predstavlja osnovu za plaćanje.

S obzirom na to da ZNTP-a ne predviđa, ne prepoznaje, a ni na drugačiji način ne regulira izuzetke u poslovnim odnosima vezanim uz tretman pojedine vrste proizvoda u lancu opskrbe hranom, jasno je kako u tom smislu postupak otkupa grožđa ne može biti različito tretiran u odnosu na ostale poljoprivredne i prehrambene proizvode. U tom smislu, i otkupljivači i prerađivači grožđa moraju imati svoje poslovanje usklađeno s odredbama ZNTP-a, kao prisilnog propisa.

Naime, odredbom članka 7. stavka 1. ZNTP-a određeno je da za svaku isporuku poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda u skladu s ugovorom sklopljenim između dobavljača i trgovca ili dobavljača i otkupljivača i/ili prerađivača, odnosno za svaku uslugu povezanu s isporukom poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda mora biti izdan račun ili otkupni blok, u skladu s poreznim propisima.

U tom smislu otkupni blok predstavlja osnovu za plaćanje pa od trenutka isporuke svježeg proizvoda - grožđa, za koju se prema riječima stranke odmah izdaje i potpisuje otkupni blok, počinje teći rok od 30 dana za izvršenje plaćanja.

Ukazuje se pri tom i kako ugovorene količine pojedine sorte grožđa, prema tvrdnjama stranke, predstavljaju samo količinsku orijentaciju prerađivaču, pa za isporučene manje količine grožđa za dobavljača nema štetnih posljedica, što znači da ni ugovorom predviđene količine ne bi mogle biti razlogom da se za svaku pojedinu isporuku i izdani otkupni blok plaćanje izvrši u ZNTP-om propisanom roku.

S obzirom na to da [...] nije u sustavu PDV-a, tom su dobavljaču plaćanja trebala biti obavljena na temelju pojedinog otkupnog bloka, a ne na temelju skupne analitike. Da je tome tako, proizlazi i iz knjigovodstvene kartice budući da se kao dugovanje prema dobavljaču navodi ukupan iznos za cjelokupnu količinu otkupljenog grožđa u razdoblju od prvog otkupa 28. kolovoza 2018. do zadnjeg otkupa 4. listopada 2018.

Navod stranke s usmene rasprave 9. srpnja 2019., o tome kako su se Iločki podrumi u odnosu na izvršenje rokova plaćanja, nastojali držati odredbi Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi („Narodne novine“, br. 108/12., 144/12., 81/13., 112/13., 78/15., 71/15., dalje ZFPPN), prema kojima se može izvršavati plaćanje u roku od 360 dana te kako uvijek u poslovanju nastoje poslovati po načelima savjesnosti, AZTN nije prihvatio opravdanim.

Naime, pored činjenice da je odredba članka 11. stavka 2. ZFPPN-a iznimka, a ne pravilo, na konkretan poslovni odnos stranke i dobavljača grožđa, u kojem:

- stranka, u svojstvu prerađivača, dakle pravne osobe, registrirane između ostalog i za trgovinu,
- otkupljuje poljoprivredni proizvod (grožđe) od dobavljača, radi
- njegove prerade te prodaje prerađenog proizvoda trgovcu, pri čemu
- stranka zajedno sa svojim povezanim društvima ostvaruje ukupni godišnji prihod utvrđen člankom 3. stavkom 4. i 5. ZNTP-a,

ima se primijeniti ZNTP, kao poseban propis (*lex specialis*), koji je po svojoj naravi prisilan (*ius cogens*). Navedena činjenica, dakle da je ZNTP (osim što je prisilan propis i) *lex specialis* u odnosu na ZFPPN pa se njime, ZFPPN-om, ne mogu derogirati odredbe ZNTP-a o rokovima plaćanja, niti se rokovi plaćanja mogu produžiti kroz sklapanje robno-trgovačkog kredita (članak 11. ZFNPP-a), je stranci morala biti poznata već i iz odgovora na pitanje broj 1. u dijelu I. Opća pitanja iz dokumenta Odgovori na pitanja adresata Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom, objavljenog već 5. veljače 2018.. Iako je taj dokument u više navrata dopunjavan i uređivan te u pročišćenoj inačici objavljen na mrežnim stranicama AZTN-a <http://www.aztn.hr/nepostene-trgovacke-prakse/cesta-pitanja> i Ministarstva poljoprivrede <http://www.mps.hr> 9. listopada 2018., bitno je naglasiti kako taj odgovor nije nikada bio mijenjan, odnosno bio je javno dostupan upravo u tom obliku i prije sklapanja Ugovora koji je predmetom ovog upravnog postupka.

Odredbom članka 11. točke 9. ZNTP-a nepoštenom trgovačkom praksom određeno je izvršenje roka plaćanja dobavljaču duljeg od 30 dana od primitka svježeg proizvoda, u konkretnom slučaju grožđa.

Slijedom iznesenog, AZTN je utvrdio da je stranka dobavljaču [...] za isporučeno grožđe berbe 2018. izvršavala plaćanja, ne samo izvan rokova propisanih ZNTP-om, već i izvan (protivno ZNTP-u) rokova određenih Ugovorom, čime su svom dobavljaču grožđa [...] nametnuli nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a u vezi s člankom 11. točkom 9. ZNTP-a.

Početak trajanja ove povrede određen je s danom 28. rujna 2018., kao prvim sljedećim danom od dana dospijeća obveze za grožđe isporučeno 28. kolovoza 2018. po otkupnom

bloku br. 19 od 28. kolovoza 2018. S obzirom na to da stranka nije dostavila dokaz o izvršenoj isplati cjelokupno dugovanog iznosa, u trenutku donošenja Obavijesti, AZTN je ocijenio kako je opisana povreda trajala je i u trenutku donošenja Obavijesti.

3.2.4. Opći uvjeti sastavljeni protivno odredbi članka 5. stavka 3. u vezi s člankom 5. stavkom 1. točkom 3. ZNTP-a

Prema očitovanjima stranke danim tijekom postupka, prije početka svake sezone otkupa grožđa održavaju sastanak sa svojim kooperantima, na kojem ih upoznaju s uvjetima otkupa u predstojećoj sezoni, a ti se uvjeti javno objavljuju na oglasnoj ploči Iločkih podruma, na ulazu u trgovačko društvo. Uvidom u dokumente, dostavljene uz podnesak stranke od 5. lipnja 2019. za koje tvrdi da su bili javno objavljeni kao uvjeti otkupa, AZTN je utvrdio kako se radi o dokumentima koji nose naziv: „Obavijest“ od 22. kolovoza 2018. o uvjetima otkupa grožđa berbe 2018.“ te „Otkupne cijene grožđa - berba 2018. od 22. kolovoza 2018, te kako sadržajno oni predstavljaju opće uvjete otkupa (dalje: Opći uvjeti otkupa od 22. kolovoza 2018., ili „Obavijest“ od 22. kolovoza 2018.) i kvantitativno sadrže elemente propisane člankom 5. stavkom 3., a u vezi s člankom 5. stavkom 1. točkama 1. do 5. ZNTP-a.

Naime, ZNTP propisuje i tri iznimke od opisane obveze da ugovor mora biti u pisanom obliku i sadržavati sve navedene bitne sastojke, a jedna od tih iznimki je iznimka iz članka 5. stavka 3. ZNTP-a. Radi se o situaciji kada primarni proizvođač prihvati narudžbu otkuplivača i/ili prerađivača na temelju njegovih javno objavljenih uvjeta koji su obvezujući i koji se prilažu otkupnom bloku te sadrže sve bitne sastojke, odnosno nužni sadržaj pisanog ugovora, osim odredbe o trajanju ugovora, a koja je primjenjiva i na konkretan slučaj.

Dakle, Opći uvjeti otkupa od 22. kolovoza 2018. morali su kvantitativno i kvalitativno sadržavati sve bitne sastojke ugovora iz članka 5. stavka 1. točke 1. do 5. ZNTP-a, među kojima i odredbu o uvjetima i rokovima plaćanja, pri čemu rok za isporučene svježe poljoprivredne i prehrambene proizvode ne može biti dulji od 30 dana od dana isporuke. Uvidom u sadržaj Općih uvjeta otkupa od 22. kolovoza 2018. Iločkih podruma utvrđeno je kako sadrže odredbu (alineja 8.) o isplati otkupljenog grožđa prema kojoj bi plaćanje 25% ukupne vrijednosti otkupljenog grožđa trebalo biti izvršeno do 31. prosinca 2018., a preostalih 75% u 8 jednakih mjesečnih rata u razdoblju od siječnja 2019. i zaključno s kolovozom 2019.

Kako ovakav način ugovaranja plaćanja nije prihvatljiv s aspekta primjene odredbi članka 7. stavka 1. ZNTP-a, AZTN je u Obavijesti utvrdio kako su Opći uvjeti otkupa od 22. kolovoza 2018. sastavljeni protivno odredbi članka 5. stavka 3., u vezi sa člankom 5. stavkom 1. točkom 3. ZNTP-a, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a. S obzirom na to da Opći uvjeti otkupa u suštini predstavljaju i opće uvjete poslovanja u smislu članka 8. ZNTP-a, na temelju kojih stranka sklapa pojedinačni ugovor sa svakim dobavljačem grožđa, AZTN je naknadno utvrdio da je stranka povrijedila i članak 8. stavka 3. ZNTP-a, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu iz odredbe članka 4. stavka 2. točke 3. ZNTP-a, a kako je detaljnije obrazloženo u točki 4.4.1. obrazloženja ovoga rješenja.

Vrijeme trajanja ove povrede AZTN je utvrđivao na temelju rokova postavljenih u Općim uvjetima otkupa, dakle, od dana njihova donošenja 22. kolovoza 2018., a s obzirom na to da plaćanje dobavljačima nije ni predviđeno prije isteka mjeseca kolovoza 2019. te da stranka u međuvremenu nije dostavila bilo kakav dokaz da je postupanje protivno odredbama ZNTP-a prestalo, u trenutku donošenja Obavijesti, AZTN je cijenio da je opisana povreda trajala i u trenutku njezina donošenja.

3.2.5. Postupanja stranke koja su razjašnjenja tijekom ispitnog postupka i za koje je AZTN u ispitnom postupku utvrdio da ne predstavljaju nepoštene trgovačke prakse

S obzirom na to da je stranka u nepravnom dijelu postupka, protivno zahtjevu AZTN-a od 7. svibnja 2019. propustila dostaviti otkupne blokove izdane za grožđe berbe 2018., koje je isporučio dobavljač [...], iako je bila upozorena u smislu odredbe članka 17. stavka 2. ZNTP-a, postojala je indicija da za isporučeno grožđe nisu ni izdani otkupni blokovi, a što bi značilo da je stranka povrijedila odredbu članka 7. stavka 2. ZNTP-a, prema kojoj za isporuku svakog poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda, ili svaku uslugu povezanu s tom isporukom, u skladu s ugovorom između, u konkretnom slučaju, prerađivača i dobavljača mora biti izdan račun ili otkupni blok, a što bi predstavljalo nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 2. ZNTP-a.

Kako je nakon pokrenutog upravnog postupka stranka uz podnesak od 5. lipnja 2019. dostavila tražene otkupne blokove te kako je na usmenoj raspravi 9. srpnja 2019. stranka iskazivala da svaku isporuku grožđa slijedi i odgovarajući otkupni blok, indicija o povredi odredbe članka 7. stavka 1. ZNTP-a je otklonjena.

4. Postupak utvrđivanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere

4.1. Pisana obrana Iločkih podruma od 5. studenoga 2019.

Na temelju poziva iz Obavijesti, da dostavi pisanu obranu u smislu odredbe članka 19. stavka 4. podstavka 6. ZNTP-a, stranka je u otvorenom roku, 5. studenoga 2019., dostavila pisanu obranu iz čijeg sadržaja proizlazi da stranka uopće ne spori da se nije pridržavala rokova plaćanja utvrđenih ZNTP-om.

Kao razlog tome, navodi da se u datom trenutku nalazila u situaciji na koju nije mogla utjecati, a u kojoj joj je bilo nemoguće ispuniti ZNTP-om propisane rokove plaćanja pa je primijenila rokove plaćanja predviđene Zakonom o financijskom plaćanju (360 dana), (misleći pritom vjerojatno na ZFPN), koji su konačnici i ispunjeni, tvrdeći pri tom da je [...] izvršila plaćanja u ugovorenom roku.

Opisujući razloge zbog kojih nije bila u mogućnosti izvršavati plaćanja u ZNTP-om propisanim rokovima, stranka je u bitnom prije svega navela nemogućnost Iločkih podruma da naplate svoja potraživanja u iznosu od 11.554.758,89 kuna od trgovačkog društva JAMNICA d.d. (dalje: Jamnica), kao dijela koncerna Agrokor, što ne samo da je ozbiljno utjecalo na poslovanje društva u budućem razdoblju i otežalo normalno servisiranje njegovih obveza, već je Iločke podruma dovelo na rub stečaja. U postupku izvanredne uprave nad dužnikom Agrokor, nakon sklopljene nagodbe Iločkim je podrumima trajno ostao nenaplaćen iznos od 5.212.544,89 kuna, što je znatno pogodilo Iločke podruma koji su i prije toga imali otežano poslovanje, a taj je događaj u potpunosti poremetio poslovanje tvrtke na svim razinama i u svim segmentima pa i u onom u odnosu na dobavljače grožđa.

Stranka je ukazala i kako je zbog nastale situacije, koja je dovela u pitanje daljnje poslovanje društva, u studenom 2018. potpisala s Ministarstvom financija, Poreznom upravom Upravni ugovor o obročnoj otplati poreznog duga u iznosu od [...] kuna. Zbog iznesenog, Iločki su podrumi započeli proces refinanciranja kroz kreditni aranžman, čija se realizacija produžila sve do srpnja 2019., a razlog tome nalazi se u tome da je bankama bilo neprihvatljivo financiranje poslovnog subjekta koji preko 50% svojih prihoda ostvaruje u poslovnoj suradnji s društvom iz koncerna Agrokor (Jamnicom). Tek nakon realizacije kreditnih sredstava za refinanciranje odnosno za spašavanje likvidnosti tvrtke, dobavljači grožđa su zajedno sa

ostalim dobavljačima podmireni u najvećem dijelu u mjesecu srpnju 2019., a manji dio je podmiren iz tekućeg poslovanja do početka mjeseca rujna 2019.

Pored iznesenog, stranka je izrazila nezadovoljstvo situacijom u kojoj u listopadu 2018., kada je nastupila pravomoćnost Nagodbe Agrokor, je prema njezinim riječima, jedno državno tijelo donijelo odluku po kojoj Iločki podrumi moraju otpisati 5,2 milijuna kuna svojih potraživanja prema drugom poslovnom subjektu, a u travnju 2019. drugo državno tijelo (AZTN) pokreće postupak protiv Iločkih podruma jer nisu platili svojim dobavljačima grožđa gotovo u istom iznosu, odnosno tvrdi kako su s jedne strane bili onemogućeni naplatiti svoja potraživanja od kupca, a istovremeno se traži da oni uredno podmiruju svoje obveze prema dobavljačima. Ukazala je i kako je u studenom 2018., pokazujući razumijevanje za njihovu situaciju, Porezna uprava odobrila upravni ugovor kako bi spasila opstanak Iločkih podruma, dok drugo državno tijelo pola godine kasnije vodi postupak, koji bi mogao imati za posljedicu potpuno suprotan učinak.

Od ostalih okolnosti koje su utjecale na situaciju u kojoj kako tvrdi, je bilo nemoguće očekivati da Iločki podrumi plate svojim dobavljačima, istaknula je poteškoće u obavljanju djelatnosti na krajnjem istoku Hrvatske, koje je proglašeno područjem od posebne državne skrbi pa prema njezinom mišljenju ne mogu vrijediti ista pravila kao i u ostatku Republike Hrvatske. Pored toga, ukazala je i da djelatnost kojom se Iločki podrumi bave, dakle proizvodnja grožđa i vina, je uvelike pogođena tržišnom situacijom nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, zbog prekomjernog uvoza jeftinih vina te se svi veći hrvatski vinari već dugi niz godina uz maksimalne napore bore i pokušavaju prilagoditi novim tržišnim uvjetima. Prepoznajući takvu situaciju kao problem, državna tijela su uveli poseban državni program pomoći vinarskom sektoru (Vinska omoćnica). Stranka je ukazala da ove okolnosti treba uzeti u obzir jer neki pozitivni propisi nisu u praksi u potpunosti primjenjivi na sva područja Republike Hrvatske i sve djelatnosti.

Dajući svoju viziju o tome što je cilj i svrha ZNTP-a, stranka je kao i u podnesku od 21. svibnja 2019. ponovila da na području grada Iloka i okolice, grožđe otkupljuje još nekoliko vinarija pa Iločki podrumi nemaju nikakav monopolistički položaj, već svaki proizvođač grožđa samostalno odlučuje kojoj će vinariji isporučiti svoje grožđe, bez ikakve prisile ili bez ikakvog podređenog statusa, odnosno bez bilo kakvog nametanja odnosno bez primjene nepoštenih trgovačkih praksi. Smatra kako se pojedine zakonske odredbe ne mogu tumačiti pojedinačno, već ih se mora tumačiti „u duhu cijelog zakona“ odnosno mora se uzeti u obzir i cilj odnosno svrhu koju je zakonodavac pojedinim zakonom htio postići pa je jasno da se ovim zakonom htjelo spriječiti da netko tko ima značajnu pregovaračku snagu nameće nekom drugom (slabijem) nepoštenu trgovačku praksu. Uzimaju u obzir navedeno, drži da se nikom ništa ne nameće, već svaki proizvođač bira samostalno između više otkupljivača. Tvrdi da ne postoji „...osnovni element iz svrhe samog Zakona, a to je da netko nekom nešto nameće.“ (*op.cit.*).

Stranka je u pisanoj obrani navela i da su Iločki podrumi u svojim poslovnim knjigama u 2018. iskazali dobit, naglašavajući pritom da u tom trenutku u poslovnim knjigama nije bio evidentiran otpis potraživanja u skladu s Nagodbom Agrokor od 5,2 milijuna kuna. U protivnom, Iločki podrumi bi, kako tvrdi, završili poslovnu godinu sa skoro 3 milijuna kuna gubitka. Stranka je navela i vlasnicima društva ne samo da nije isplaćena dividenda za poslovnu 2018., već da dividenda nije isplaćena unazad 10 godina, što je vidljivo iz poslovnih knjiga društva.

Zbog svega navedenog smatra da su postojale objektivne okolnosti zbog kojih grožđe nije plaćeno dobavljačima u skladu sa zakonskim propisima, a na najveći dio njih Iločki podrumi nisu mogli utjecati.

Zaključno, stranka je pozvala AZTN da prilikom izricanja kazne uzme u obzir sve okolnosti koje su isticane, kao i one koje će tek biti istaknute u ovom postupku te da u skladu s

člankom 27. stavkom 4. ZNTP-a ima u vidu da bi svaka veća kazna trajno dovela u pitanje daljnji opstanak i djelovanje Iločkih podruma, koji su jedini veći poslovni subjekt u tom dijelu Republike Hrvatske i prema njezinom mišljenju jedini nositelj opstanka stanovništva u gradu Iloku i okolici.

Pored toga stranka je predložila da se u daljnjem postupku kao svjedoka u ispita [...], [...], zaposlenica Iločkih podruma i direktorica financija Iločkih podruma u razdoblju 2018./2019., na okolnosti vezane uz opće stanje Iločkih podruma u spornom periodu kao i o odnosu s dobavljačem [...].

U prilog svojim tvrdnjama stranka je dostavila: 1) Knjigovodstvene kartice poslovnog partnera [...] iz [...] za 2018. i 2019., obje izlistane 31. listopada 2019., 2) presliku Upravnog ugovora o namirenju poreznog duga, KLASA: 415-02/18-10/40, URBROJ: 513-07-21-06-18-4, koji je stranka sklopila s Ministarstvom financija, Poreznom upravom 21. studenoga 2018., 3) Obrazac 18., kojim je stranka prijavila tražbinu u postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku u predmetu St - 1138/2017 od 6. lipnja 2017., a u odnosu na dužnika Jamnica, 4) presliku Ugovora o kreditu broj [...], koji je stranka 1. srpnja 2019. sklopila s [...], te 5) Izvadak iz tablice s podacima o vjerovnicima, društvima pod izvanrednom upravom, tražbinama, namirenju i raspodjeli namirenja novim instrumentima (napomena: naziv, datum i izvor dokumenta nisu navedeni).

4.2. Glavna rasprava održana 5. studenoga 2019.

Na glavnoj raspravi provedenoj u skladu s odredbama članka 19. stavka 2. i 5. ZNTP-a, stranka je u cijelosti ostala pri svim očitovanjima danim u dotadašnjem tijeku postupka, a posebno pri navodima i očitovanjima danim u okviru pisane obrane dostavljene AZTN-u 5. studenoga 2019.

Pritom je istaknula kako ne spori da je počinila sve što joj je stavljeno na teret i opisano u dokumentu Obavijest o utvrđenom činjeničnom stanju od 11. listopada 2019., odnosno da je povrijedila odredbe ZNTP-a. Međutim, ponovno je ukazala da su postojale objektivne okolnosti koje su detaljno izložene u pisanoj obrani, a koje se odnose na financijsko poslovanje Iločkih podruma i na koje nisu mogli utjecati, prije svega u odnosu na plaćanje svojim dobavljačima.

U odnosu na olakotne okolnosti, stranka je posebno ukazala da na dobru suradnju s AZTN-om tijekom postupka te relativno kratko vrijeme trajanja povrede, kraće od godinu dana.

Isto tako, ukazala je da je dobavljaču grožđa [...], ali i svim drugim dobavljačima grožđa berbe 2018. isplaćen cjelokupni dugovani iznos zaključno s 2. rujna 2019., a obvezala se dostaviti i primjerak ugovora sklopljenog s dobavljačima za berbu 2019., kao i opće uvjete poslovanja.

U odnosu na pitanje ostvarene dobiti u 2018., stranka je pojasnila da se radi o dobiti koja nije isplaćena dioničarima u vidu dividende, naglašavajući pritom da Iločki podrumi i dalje imaju financijskih poteškoća te da im dioničari putem zajmova i dalje financijski pomažu. U prilog toj tvrdnji stranka je predala preslike: Ugovora o zajmu od 4. lipnja 2019., koji je sklopila s [...] i Ugovora o zajmu od 10. svibnja 2019., koji je sklopila s [...].

Na glavnoj je raspravi stranka zatražila da AZTN, pored okolnosti koje su utjecale na njezine postupke, iznesenih u pisanoj obrani zaprimljenoj u AZTN-u 5. studenog 2019. i na glavnoj raspravi održanoj 5. studenoga 2019., uzme u obzir i da je dobavljaču grožđa [...], ali i svim drugim dobavljačima grožđa berbe 2018., isplaćen cjelokupni dugovani iznos zaključno s 2. rujna 2019.

Zaključno, stranka je ponovno naglasila kako bi bilo kakva značajnija izrečena upravna kaznena mjera značajno narušila financijsko poslovanje i stabilnost, ne samo lločkih podruma već i proizvođača grožđa na tom području.

Pored iznesenog, stranci je ostavljen rok od osam dana da dostavi primjerak ugovora sklopljen s nekim od dobavljača grožđa roda 2019. godine, kao i opće uvjete otkupa grožđa berbe 2019., na temelju kojih se odvija poslovanja lločkih podruma s njihovim dobavljačima grožđa.

4.3. Dokumentacija dostavljena nakon glavne rasprave

U skladu sa zaključkom s glave rasprave, održane 5. studenoga 2019., stranka je u otvorenom roku, 15. studenoga 2019., dostavila AZTN-u opće uvjete poslovanja pod nazivom „Obavijest“ od 2. rujna 2019. kojim stranka obavještava kooperante o uvjetima otkupa grožđa berbe 2019., s prilogom naslova: „Otkupne cijene grožđa - berba 2019.“ (dalje: Opći uvjeti otkupa od 2. rujna 2019.) te presliku Ugovora o kupoprodaji grožđa berba 2019. godina od 9. rujna 2019, koji je stranka sklopila sa [...], [...] i presliku Ugovora o kupoprodaji grožđa berba 2018., od 6. rujna 2018., koji je stranka sklopila sa [...], [...].

4.4. Utvrđenja AZTN-a nakon glavne rasprave

Tijekom cjelokupnog ispitnog postupka pa ni nakon davanja pisane obrane, dostavljene AZTN-u 5. studenoga 2019. i održavanja glavne rasprave 5. studenoga 2019. stranka nije osporavala da je počinila sve što joj je stavljeno na teret i opisano u dokumentu Obavijest, odnosno da je povrijedila odredbe ZNTP-a, na način da je u tipskom Ugovoru o kupoprodaji grožđa berba 2018., sklopljenim 27. kolovoza 2018. s dobavljačem grožđa [...] iz [...] pogrešno, odnosno protivno odredbi članka 5. stavka 1. točke 3. ZNTP-a, ugovorila rok plaćanja za isporučene svježe proizvode – grožđe, u trajanju duljem od 30 dana, propisanim za svježi poljoprivredni proizvod, kao i da taj ugovor nije sadržavao odredbu o trajanju ugovora, kao obvezan sastojak ugovora u smislu odredbe članka 5. stavka 1. točke 6. ZNTP-a, a pored toga nije poštivala ne samo ZNTP-om propisane rokove plaćanja, već ni rokove koje je ugovorila. Konačno, stranka nije osporavala ni činjenicu da je imala javno objavljene uvjete poslovanja koji su sadržavali odredbu o plaćanjima za svježi proizvod dulji od 30 dana, što je protivno odredbi članka 5. stavka 3. u vezi s člankom 4. stavkom 2. točkom 3. ZNTP-a.

Međutim, u bitnom, stranka tvrdi kako su postojale okolnosti na koje nije mogla utjecati, a zbog kojih nije plaćala dobavljačima u rokovima predviđenim ZNTP-om, pri čemu se razlozi za postupanje protivno odredbama ZNTP-a kriju u :

- općenito otežanom poslovanju na području posebne državne skrbi;
- činjenici da su u postupku izvanredne uprave nad dužnikom Agrokor i njegovim ovisnim i povezanim društvima, od 11.554.758,89 kuna potraživanja, koja su imali prema Jamnici, kao trgovačkom društvu obuhvaćenom tim postupkom, morali otplisati 5.212.544,89 kuna potraživanja;
- otežanom poslovanju u vinarskom sektoru nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, zbog prekomjernog uvoza jeftinih vina te neprilagođenosti domaćih vinara novim tržišnim uvjetima.

Navedene razloge za postupanje stranke protivno odredbama ZNTP-a, dakle za neusklađivanje ugovora i općih uvjeta poslovanja s odredbama tog zakona te neizvršavanje plaćanja u rokovima predviđenim ZNTP-om, što se sve smatra nepoštenim trgovačkim praksama, AZTN je ocijenio neopravdanima.

Odredbom članka 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, br. 35/05., 41/08., 125/11., 78/15., 29/18.), određeno je da iako sudionici u prometu slobodno uređuju obvezne odnose, ipak ih ne mogu uređivati suprotno Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima i moralu društva.

ZNTP je prije svega prisilan propis, koji ne predviđa izuzetke od njegove primjene u odnosu na trgovce, otkupljivače i/ili prerađivače u smislu ZNTP-a, prema kriterijima djelatnosti koju obavljaju, mjestu gdje djelatnost obavljaju, financijskim uvjetima u kojima posluju i potresima u gospodarstvu koji se eventualno događaju. U tom smislu, navod stranke o tome da neki pozitivni propisi nisu u praksi u potpunosti primjenjivi na sva područja Republike Hrvatske i sve djelatnosti, nije osnovan. Naime, predmet konkretnog upravnog postupka je poslovni odnos u kojem je predmet poslovanja kupoprodaja svježeg poljoprivrednog proizvoda između prerađivača sa značajnom pregovaračkom snagom i pregovarački slabijeg dobavljača-prerađivača tog proizvoda, stoga je odredbe ZNTP-a nemoguće zanemariti.

AZTN posebno naglašava da poteškoće u poslovanju s kojima su suočeni, Iločke podrume ni na koji način ne oslobađaju odgovornosti u konkretnoj situaciji, niti im omogućuje da postupaju suprotno propisima važećim na području Republike Hrvatske. Međutim, sve navedeno AZTN je uzeo u obzir kao olakotnu okolnost prilikom donošenja odluke o visini upravno-kaznene mjere.

Isto tako, činjenica da je s Ministarstvom financija, Porezna uprava, sklopljen Upravni ugovor o namirenju poreznog duga od 21. studenoga 2018., ne znači da im je porezni dug otpisan i/ili da su oslobođeni obveze plaćanja poreza na dodanu vrijednost i poreza na dobit, već samo da je izvršenje cjelokupne obveze podijeljeno na mjesečne obroke, koje moraju platiti u razdoblju od 24 mjeseca, a uobičajena je praksa Porezne uprave da kad postoje uvjeti za to, poreznim obveznicima u principu upravnim ugovorom omogućava obročno namirenje poreznog duga. Plaćanje upravno-kaznene mjere u obrocima omogućava i ZNTP, pod uvjetom da stranka podnese AZTN-u takav zahtjev te da ga razumno obrazloži (članak 27. stavak 3. ZNTP-a).

U odnosu na tvrdnju stranke o tome kako Iločki podrumi nemaju monopolistički položaj, jer svaki proizvođač grožđa samostalno odlučuje kojoj će vinariji isporučiti svoje grožđe, AZTN ukazuje kako predmetom ovog postupka nije ni bilo utvrđivanje ima li stranka monopolistički ili vladajući položaj te zlorabi li ga u smislu Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09. i 80/13.), već je li svojim postupanjem svom dobavljaču [...] nametnula nepoštene trgovačke prakse u smislu odredbi ZNTP-a.

Pritom, AZTN posebno naglašava kako je predmet ovog upravnog postupka ugovaranje i realizacija kupoprodaje grožđa u odnosu na samo jednog od 189 dobavljača Iločkih podruma pa s obzirom na to da je prema riječima stranke sadržaj ugovora i načina poslovanja sa svima dobavljačima istovrstan, jasno je kako je ovakav način postupanja, dakle nepravilno ugovaranje rokova plaćanja za svježiji proizvod te opći uvjeti poslovanja, koji u dijelu koji se odnosi na rokove plaćanja nisu usklađeni s odredbama ZNTP-a, a rokovi za izvršenje plaćanja su uvelike prekoračeni, jasno je da je stranka primijenila nepoštene trgovačke prakse i na preostalim 188 dobavljača grožđa berbe 2018..

Iločki podrumi, kao i svaki gospodarsko pravni subjekt imaju obvezu poslovati u skladu sa svim važećim propisima Republike Hrvatske i nisu ovlašteni samostalno i jednostrano odlučivati koje će propise primjenjivati a koje ne, odnosno odlučivati o tome koji bi se propisi trebali primijeniti na njih, a koji ne. U tom je smislu pogrešno je pozivanje stranke na odredbe ZFPPN-a u pogledu rokova za izvršenje plaćanja od 360 dana, kao i razmišljanje o tome da neki propisi ne bi bili neprimjenjivi na neke djelatnosti. Stranka ne može birati koji će se propisi na nju primjenjivati, odnosno ne može ignorirati propise koji joj ne odgovaraju, odnosno one za koje smatra da se na nju ne bi trebali primjenjivati.

Navod stranke o tome da bi, u situacija da je u poslovnim knjigama za 2018. bio proveden otpis potraživanja prema nagodbi Agrokor, Iločki podrumi završili godinu s gotovo 3 milijuna kuna gubitka, nije od značaja za konkretan upravni postupak ni u odnosu na utvrđivanje značajne pregovaračke snage, ni u odnosu na plaćanja dobavljačima-proizvođačima grožđa, budući da je i sama tvrdila da se grožđe na istovrstan način otkupljuje već više od 50 godina pa i u odnosu na plaćanja dobavljačima primjenjuje pedesetogodišnja praksa (izjava stranke iz podneska dostavljenog AZTN-u: KLASA: 034-08/19-04/010, URBROJ: 378-15/119-2019-003, od 21. svibnja 2019.). Pored iznesenog, u javno objavljenim godišnjim financijskim izvještajima i za 2017. i za 2018. godinu ukupni prihodi Iločkih podrum zajedno s povezanim društvima prelaze člankom 3. stavcima 4. i 5. ZNTP-a propisani prag od 50.000.000,00 kuna, što ih nedvojbeno čini otkupljivačima odnosno prerađivačem sa značajnom pregovaračkom snagom. Isto tako nije od značaja u konkretnom upravnom postupku bi li ostvarili dobit i da su u poslovnim knjigama te godišnjem izvješću za 2018, iskazali otpis dijela potraživanja prema Jamnici u iznosu od 5.212.544,89 kuna.

Tvrdnja stranke o tome da dividenda usprkos iskazanoj dobiti nije isplaćena dioničarima unazad posljednjih deset godina te da da Iločki podrumi i dalje imaju financijske poteškoće, zbog kojih im dioničari putem besamatnih zajmova i dalje financijski pomažu, isto tako nije od značaja za konkretan upravni postupak, ali se može uzeti u obzir prilikom utvrđivanja visine upravno-kaznene mjere.

Odredbе ugovora i/ili općih uvjeta poslovanja sastavljene protivno odredbama ZNTP-a, ili nedostatak koje od odredbi propisanih ZNTP-om, kao i neizvršavanje plaćanja u rokovima propisanim ZNTP-om predstavlja nepoštenu trgovačku prasku, koje primijenjene u konkretnim poslovnim odnosima s pregovarački slabijim dobavljačima predstavljaju čin nametanja tih nepoštenih trgovačkih praksi u skladu s određenjima iz ZNTP-a.

Subjektivni stav, bilo dobavljača, bilo prerađivača, otkupljivača ili trgovaca o tome nameće li pregovarački jača stranaka drugoj, pregovarački slabijoj, strani bilo koju poslovnu praksu, koja je ZNTP-om propisana kao nepoštena, nije od posebnog značaja za bilo koji upravni postupak pokrenut i vođen u skladu s odredbama ZNTP-a.

Uvažavajući navode stranke o poteškoćama s kojima su Iločki podrumi suočeni u svom poslovanju, potrebno je isto tako uzeti u obzir da su dobavljači uglavnom fizičke osobe, mali proizvođači grožđa na području Iloka, kao područja posebne državne skrbi, koji žive pretežito od poljoprivrede pa u odnosu na plasman svojih proizvoda ovise uglavnom o otkupljivačima, prerađivačima i trgovcima. U tom smislu, malo je vjerojatno da su dobavljači grožđa zadovoljni i/ili pokazuju razumijevanje za poslovno-financijsku situaciju u kojoj se nalaze Iločki podrumi, i da im je prihvatljivo čekati na isplatu cjelokupnog iznosa proizvedenog i isporučenog proizvoda godinu (ili više) dana, tim više što je proizvodni ciklus uzgoja grožđa započinje puno ranije, kao i troškovi koji nastaju u vezi s tim. Prije će biti riječ o tome da u stvari nemaju izbora i da ovise upravo o pregovarački snažnijoj strani.

Stoga AZTN, navod stranke o tome da su postojale objektivne okolnosti zbog kojih grožđe nije plaćeno dobavljačima u skladu sa zakonskim propisima, a na najveći dio njih Iločki podrumi nisu mogli utjecati, AZTN nije ocijenio opravdanim razlogom da stranka ne izvršava svoje obveze prema svojim dobavljačima, a uz svo razumijevanje financijske situacije u kojoj se nalaze Iločki podrumi.

Prijedlog stranke da se u nastavku postupka povrede dokaz saslušanjem svjedokinje Ines Štivić, Ilok, I. Gundulića 39, radnice Iločkih podruma i direktorica financija tog društva u razdoblju 2018./2019., na okolnosti vezane uz opće stanje Iločkih podruma u spornom periodu kao i o odnosu s dobavljačem [...], AZTN je ocijenio nepotrebni za razjašnjenje bilo kojeg pitanja, otvorenog tijekom ovog upravnog postupka, budući da su utvrđene

povrede učinjene nespornima, a AZTN nije doveo u pitanje ni otežano financijsko poslovanje zbog povezanosti stranke s općepoznatom, ali i od stranke dokumentiranom, situacijom privremene uprave nad Agrokorom i s njim povezanim i ovisnim društvima.

Nakon utvrđenih činjenica i okolnosti te na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno te na temelju rezultata cjelokupnog postupka AZTN je utvrdio sljedeće.

4.4.1. Opći uvjeti poslovanja sastavljeni protivno odredbi članka 5. stavka 3. u vezi s člankom 5. stavkom 1. točkom 3. ZNTP-a, u kojima je rok za izvršenje plaćanja svježeg proizvoda-grožđa dulji od 30 dana

S obzirom na to da ni nakon utvrđenja iz Obavijesti o utvrđenom činjeničnom stanju o tome da je stranka imala objavljene opće uvjeta otkupa: „Obavijest“ od 22. kolovoza 2018. o uvjetima otkupa grožđa berbe 2018. te „Otkupne cijene grožđa - berba 2018.“, od 22. kolovoza 2018., koja je u svojoj alineji 8., sadržavala odredbu o isplati otkupljenog grožđa prema kojoj bi plaćanje 25% ukupne vrijednosti otkupljenog grožđa trebalo biti izvršeno do 31. prosinca 2018., a preostalih 75% u 8 jednakih mjesečnih rata u razdoblju od siječnja 2019. i zaključno s kolovozom 2019., stranka nije niti osporila, niti iznijela opravdane razloge za uređivanje opisne odredbe općih uvjeta poslovanja protivno odredbi članka 5. stavka 3. ZNTP-a u vezi s člankom 5. stavkom 1. točkom 3. ZNTP-a, AZTN je ostao pri ovom utvrđenju.

Međutim, AZTN je naknadno, na temelju dokumentacije dostavljene uz podnesak stranke od 15. studenoga 2019., prije svega općih uvjeta poslovanja, odnosno dokumenta s nazivom: „Obavijest“ od 2. rujna 2019. o uvjetima otkupa grožđa berbe 2019., s dokumentom naslova: „Otkupne cijene grožđa - berba 2019.“, od istog datuma, specificirao vrijeme trajanja povrede i samu povredu s obzirom na to da javno objavljeni uvjeti otkupa: „Obavijest“ od 22. kolovoza 2018. o uvjetima otkupa grožđa berbe 2018., predstavljaju i opće uvjete poslovanja stranke u smislu članka 8. ZNTP-a, pa je pored utvrđene povrede odredbi članka 5. stavka 3. ZNTP-a vezano uz članak 5. stavak 1. točku 3. ZNTP-a utvrđena i povreda članka 8. stavka 3. ZNTP-a što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu iz članka 4. stavka 2. točke 3. ZNTP-a.

Naime, članak 8. stavak 3. ZNTP-a uređuje da opći uvjeti poslovanja ne smiju sadržavati odredbe koje se u smislu ZNTP-a smatraju nepoštenim trgovačkim praksama. Budući da su opći uvjeti poslovanja s nazivom: „Obavijest“ od 22. kolovoza 2018., o uvjetima otkupa grožđa berbe 2018., te „Otkupne cijene grožđa - berba 2018.“, od 22. kolovoza 2018., bili protivni članku 5. stavku 3. ZNTP-a vezano uz članak 5. stavak 1. točku 3. ZNTP-a, na taj način došlo je i do povrede članka 8. stavka 3. ZNTP-a, kojim je nametnuta nepoštena trgovačka praksa iz članka 4. stavka 2. točke 3. ZNTP-a.

Kako je već ranije obrazloženo, stranka je uz podnesak od 15. studenoga 2019. dostavila AZTN-u i opće uvjete poslovanja pod nazivom „Obavijest“ od 2. rujna 2019. o uvjetima otkupa grožđa berbe 2019., s dokumentom naziva: „Otkupne cijene grožđa – berba 2019.“ od istog datuma. AZTN je utvrdio da su opći uvjeti poslovanja pod nazivom „Obavijest“ od 22. kolovoza 2018., o uvjetima otkupa grožđa berbe 2018., prestali važiti donošenjem općih uvjeta poslovanja za 2019. godinu. U tom smislu utvrđeno je kako je trajanje ove povrede trajalo u razdoblju od 22. kolovoza 2018. do 1. rujna 2019., odnosno od dana kada su opći uvjeti poslovanja za berbu 2018. objavljeni do objave novih općih uvjeta poslovanja: „Obavijest“ od 2. rujna 2019., o uvjetima otkupa grožđa berbe 2019., dakle zaključno do 1. rujna 2019.

4.4.2. Ugovaranje roka za izvršenje plaćanja duljeg od 30 dana za svježi proizvod – grožđe

S obzirom na to da ni nakon utvrđenja iz Obavijesti o utvrđenom činjeničnom stanju o tome da je stranka, u članku 5. Ugovora o kupoprodaji grožđa berba 2018. godina, sklopljenim 27. kolovoza 2018. s dobavljačem grožđa [...], odredila uvjete i rokove plaćanja dulje od 30 dana od dana primitka svježeg poljoprivrednog proizvoda-grožđa, stranka nije niti osporila, niti iznijela opravdane razloge za ugovaranje opisne odredbe protivno odredbi članka 5. stavka 1. točke 3. ZNTP-a, AZTN je ostao pri ovom, sada detaljnije uobličenom utvrđenju i obrazloženju kojim je to utvrđenje potkrijepio, kao što je to detaljno izloženo u točki 3.2.1. obrazloženja ovog rješenja.

Budući da Ugovorom nije eksplicitno bilo određeno njegovo trajanje, AZTN je ocijenio kako bi Ugovor, ako ne na neki drugi zakonom dopušten način, prestao ispunjenjem, dakle isplatom zadnje ugovorene rate u kolovozu 2019.. S obzirom na to da je stranka uz pisanu obranu od 5. studenoga 2019. dostavila i karticu partnera iz koje je vidljivo da je cjelokupno dugovanje stranka podmirila [...] 2. rujna 2019., AZTN je specificirao trajanje ove povrede na razdoblje od 27. kolovoza 2018., kada je Ugovor sklopljen, do dana plaćanja cjelokupnog dugovanog iznosa 2. rujna 2019.

Dakle, stranka je ugovaranjem uvjeta i rokova plaćanja za isporučeni svježi proizvod-grožđe na način da je odredbom članka 5. Ugovora određeno da će za isporučeno grožđe, 25% njegove ukupne vrijednosti biti plaćeno do 31. prosinca 2018., dok će preostalih 75% biti plaćeno u 8 jednakih mjesečnih rata, počevši od siječnja 2019. do zaključno kolovoza 2019., odnosno ugovaranjem roka za izvršenje plaćanja duljeg od 30 dana za isporučeni svježi proizvod, postupila protivno odredbi članka 5. stavka 1. točke 3. ZNTP-a, čime je svom dobavljaču [...], u razdoblju od 27. kolovoza 2018. do 2. rujna 2019., nametala nepoštenu trgovačku praksu iz odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a.

4.4.3. Nepostojanje odredbe o trajanju ugovora

Budući da stranka ni na koji način nije ni osporila, ni iznijela valjanje razloge zbog kojih nije u Ugovor o kupoprodaji grožđa berba 2018, od 27. kolovoza 2018., koji je sklopila s dobavljačem grožđa [...], protivno odredbi članka 5. stavka 1. točke 6. ZNTP-a, unijela odredbu o trajanju ugovora, AZTN je ostao pri utvrđenju i obrazloženju kojim je to utvrđenje potkrijepio, kao što je to detaljno izloženo u točki 3.2.2. obrazloženja ovog rješenja.

S obzirom na to da predmetnim Ugovorom nije eksplicitno bilo određeno njegovo trajanje, AZTN je ocijenio kako bi ugovor, ako ne na neki drugi zakonom dopušten način, prestao ispunjenjem, dakle isplatom zadnje ugovorene rate u kolovozu 2019.. Kako je stranka uz pisanu obranu od 5. studenoga 2019. dostavila i karticu partnera iz koje je vidljivo da je cjelokupno dugovanje stranka podmirila [...] 2. rujna 2019., AZTN je specificirao trajanje ove povrede na razdoblje od 27. kolovoza 2018., kada je Ugovor sklopljen, do dana plaćanja cjelokupnog dugovanog iznosa 2. rujna 2019. godine.

Slijedom iznesenog, propustom da u predmetni Ugovor unese odredbu o njegovu trajanju, stranka je postupila protivno odredbi članka 5. stavka 1. točke 6. ZNTP-a te na taj način svom dobavljaču grožđa [...], u razdoblju od 27. kolovoza 2018. do 2. rujna 2019., nametala nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a.

4.4.4. Prekoračenje rokova plaćanja propisanih za svježi proizvod

Stranka tijekom ovog upravnog postupka ni u jednom trenutku nije sporila da nije poštovala rokove plaćanja predviđene ZNTP-om, smatrajući da zbog financijske situacije u kojoj se našla, na nju odredbe ZNTP-a nisu primjenjive, već da joj je slobodno primijeniti odredbu

članka 11. stavka 2. ZFFPN-a, prema kojoj bi o predmetni poslovni odnos s ovim dobavljačem, ali i svim ostalim dobavljačima mogla tretirati kako ugovor o robno trgovačkom kreditu s rokovima plaćanja do 360 dana.

Pored činjenice da se na konkretne poslovne odnose stranke s njezinim dobavljačima grožđa ima prije svega primijeniti ZNTP, kao prisilan propis i *lex specialis* u odnosu na ZFFPN, što je već detaljnije obrazloženo pod točkom 3.2.3. obrazloženja ovoga rješenja pa se ovdje neće ponavljati.

Nadalje, čak i da ZNTP nije stupio na snagu u Republici Hrvatskoj, AZTN ukazuje da je stranka, prilikom pozivanja na opisanu odredbu članka 11. stavka 2. ZFFPN-a, zanemarila da se ta odredba ipak ne bi mogla primijeniti, budući da se u smislu odredbe članka 14. stavka 5. ZFFPN-a, ništetnom smatra odredba ugovora kojom je ugovoren rok ispunjenja novčane obveze duži od 60 dana, ako na temelju okolnosti slučaja, proizlazi da je takvom ugovornom odredbom, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, prouzročena očigledna neravnopravnost u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu vjerovnika novčane obveze. Kako je je u konkretnim poslovnim odnosima, nedvojbeno da dobavljači grožđa u odnosu na lločke podrume predstavljaju pregovarači slabiju stranu te da postoji očigledna neravnopravnost u pravima i obvezama na štetu dobavljača kao vjerovnika novčane obveze s osnova isporučenih proizvoda, za čiju isplatu bi morali čekati više od godinu dana, jasno je kako ni pozivanje stranke na odredbu članka 11. stavka 2. ZFFPN-a nije osnovano.

AZTN nije točnom ocijenio tvrdnju stranke da je izvršila plaćanja dobavljaču [...] u ugovorenom roku. Naime, ako se i zanemari činjenica da tom dobavljaču u razdoblju od 5 mjeseci nije plaćena ni jedna rata, a nakon prve uplate u prosincu 2018., prvo sljedeće plaćanje izvršeno je tek 14. svibnja 2019. i to nakon što je AZTN ukazao na postojanje indicija da se zbog neplaćanja u propisanim rokovima može pokrenuti upravni postupak, jasno je da se stranka nije pridržavala ugovorenih rokova. U konačnici posljednja rata je prema ugovoru trebala biti isplaćena zaključno s kolovozom 2018., a stvarno je plaćanje izvršeno 2. rujna 2019., pa ni u tom dijelu lločki podrume nisu postupili u skladu s Ugovorom.

Stoga je AZTN u cijelosti ostao pri ovom, sada detaljnije uobličenom utvrđenju i obrazloženju kojim je to utvrđenje potkrijepio, kao što je to detaljno izloženo u točki 3.2.3. obrazloženja ovog rješenja.

S obzirom na to da je stranka uz pisanu obranu od 5. studenoga 2019. dostavila i karticu partnera iz koje je vidljivo da je cjelokupno dugovanje stranka podmirila [...] 2. rujna 2019., AZTN je specificirao trajanje ove povrede na razdoblje od 28. rujna 2018., kao prvog sljedećeg dana od dana dospijea obveze za grožđe isporučeno 28. kolovoza po prvom otkupnom bloku br. 19., od 28. kolovoza 2018. do dana plaćanja cjelokupnog dugovanog iznosa 2. rujna 2019. godine.

Slijedom iznesenog, AZTN je utvrdio da je stranka u razdoblju od 28. rujna 2018. do 2. rujna 2019., kada je konačno isplaćen cjelokupni iznos, i to u odnosu na otkupne blokove: broj 19, za grožđe isporučeno 28. kolovoza 2018., broj 32, za grožđe isporučeno 29. kolovoza 2018., broj 225, za grožđe isporučeno 10. rujna 2018., broj 263, za grožđe isporučeno 11. rujna 2018., broj 285, za grožđe isporučeno 12. rujna 2018., broj 304, za grožđe isporučeno 12. rujna 2018., broj 402, za grožđe isporučeno 15. rujna 2018., broj 499, za grožđe isporučeno 18. rujna 2018., broj 517, za grožđe isporučeno 19. rujna 2018., broj 556, za grožđe isporučeno 3. listopada 2018., broj 558, za grožđe isporučeno 4. listopada 2018., izvršavala plaćanja svom dobavljaču grožđa [...] u rokovima dužim od 30 dana od dana primitka svježeg proizvoda – grožđa. Naime, utvrđeno je kako je od prve isporuke grožđa 28. kolovoza 2018. do isplate prvih iznosa tom dobavljaču, 20. prosinca 2018. i 21. prosinca 2018., prošlo 114 dana, odnosno 115 dana. Prvo sljedeće plaćanje izvršeno je tek 14. svibnja 2019., a konačna isplata izvršena je 2. rujna 2019.. Stoga, promatrano od prve

isporuke 28. kolovoza 2018., stranka je cjelokupno plaćanje dobavljaču izvršila u roku dužem od godine dana, dok je u odnosu na posljednju isporuku, 4. listopada 2018., cjelokupno plaćanje dobavljaču izvršeno tek 333 dana od dana te isporuke. Na opisani način, dakle plaćanjem za svježi poljoprivredni proizvod u rokovima duljim od 30 dana, stranka je dobavljaču grožđa [...], iskorištavajući značajnu pregovaračku snagu nametnula nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6. u vezi s odredbom članka 11. točke 9. ZNTP-a pa je riješeno kao i u točki IV. izreke ovog rješenja.

5. Upravno-kaznena mjera

Po okončanju glavne rasprave, u skladu s odredbom članka 19. stavka 6. ZNTP-a, Vijeće odlučuje o postojanju uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere, određuje njezinu visinu, kao i rokove i način njezina izvršenja.

Cilj upravno-kaznenih mjera, koje AZTN utvrđuje i izriče u smislu ZNTP-a je uspostava, osiguranje i zaštita poštenih trgovačkih praksi kojima se štite sudionici u lancu opskrbe hranom, kažnjavanje počinitelja povreda te odvratanje počinitelja i drugih osoba od povreda ZNTP (članak 23. ZNTP-a).

Na temelju odredbi članka 27. ZNTP-a, pri utvrđivanju i izricanju upravno-kaznene mjere, AZTN uzima u obzir težinu, opseg i vrijeme trajanja povrede te posljedice povrede za dobavljače. Utvrđeni iznos upravno-kaznene mjere se smanjuje ili povećava ovisno o utvrđenim olakotnim i otegotnim okolnostima, uz iznimku koja AZTN-u daje mogućnost dodatnog smanjenja iznosa upravno-kaznene mjere pravnoj ili fizičkoj osobi koja se nalazi u teškoj financijskoj situaciji, ako podnese relevantne dokaze da bi izricanje upravno-kaznene mjere u iznosu kako je to propisano ZNTP-om značajno ugrozilo njezinu ekonomsku održivost i dovelo do značajnog gubitka vrijednosti njezine imovine.

Pritom se olakotnim okolnostima osobito smatraju dostava dokaza o prekidu protupravnog postupanja prije pokretanja postupka, dostava dokaza o prekidu protupravnog postupanja najkasnije u roku od tri mjeseca od dana pokretanja postupka, kratko trajanje povrede, ali ne dulje od godine dana i dobra suradnja s AZTN-om tijekom vođenja postupka (članak 27. stavak 2. ZNTP-a).

Otegotnim okolnostima smatraju se osobito ponavljanje istog ili drugog postupanja kojima se krše odredbe ZNTP-a nakon dostavljenog rješenja kojim je ranije utvrđena povreda tog zakona i utvrđena i izrečena propisana upravno-kaznena mjera, odbijanje suradnje s AZTN-om ili ometanje AZTN-a tijekom provedbe postupka i uloga poticatelja drugih na povredu ZNTP-a, odnosno sve radnje poduzete radi osiguranja sudjelovanja drugih u povredi (članak 27. stavak 3. ZNTP-a).

Sve povrede opisne u izreci ovoga rješenja okvalificirane su odredbama članka 24. ZNTP-a kao teške povrede ZNTP-a.

U tom smislu, na temelju odredbe:

- članka 24. stavka 2. točke 3. ZNTP-a za postojanje općih uvjeta otkupa pod nazivom „Obavijest“ od 22. kolovoza 2018., o uvjetima otkupa grožđa berbe 2018., koji su sadržavali odredbu o uvjetima i rokovima plaćanja duljim od 30 dana od dana primitka svježeg poljoprivrednog proizvoda-grožđa, što je protivno odredbi članka 5. stavka 3., u vezi s člankom 5. stavkom 1. točkom 3. ZNTP-a i člankom 8. stavkom 3. ZNTP-a i predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 3. ZNTP-a,

- članka 24. stavka 2. točke 1. ZNTP-a je za sklapanje pisanog tipskog ugovora koji je sadržavao odredbu o uvjetima i rokovima plaćanja duljim od 30 dana od dana primitka svježeg poljoprivrednog proizvoda-grožđa, što je određeno nepoštenom trgovačkom praksom u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a i protivno je odredbi članka 5. stavka 1. točke 3. ZNTP-a; te za sklapanje pisanog ugovora, koji nije sadržavao odredbu o trajanju ugovora, što je određeno nepoštenom trgovačkom praksom u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a i protivno je odredbi članka 5. stavka 1. točke 6. ZNTP-a,
- članka 24. stavka 2. točke 6. ZNTP-a, za izvršavanje plaćanja u rokovima dužim od 30 dana za svježi proizvod, što je određeno nepoštenom trgovačkom praksom u smislu odredbi članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a i protivno je odredbi članka 11. točke 9. ZNTP-a,

moгуće za sve utvrđene povrede izreći upravno-kaznenu mjeru do najviše 3.500.000,00 kuna za pravnu osobu koja je otkupljivač i/ili prerađivač ili trgovac.

Iločki podrumi su u pisanoj obrani zaprimljenoj u AZTN-u 5. studenoga 2019. i na glavnoj raspravi 5. studenoga 2019., zatražili da AZTN, kao olakotne okolnosti u obzir uzme dobru suradnju s AZTN-om tijekom vođenja postupka, relativno kratko trajanje povreda, prema njihovom mišljenju, kraće od godinu dana, kao i njihovo nastojanje da usklade svoje poslovanje s odredbama ZNTP-a. Pored iznesenog stranka je dostavila dokaz o tome da je dobavljaču grožđa [...] u cijelosti podmirila dugovanje za isporučeno grožđe berbe 2018., a izjavila je i da su namireni i ostali dobavljači za isporučeno grožđe te berbe.

Tijekom vođenja ovog postupka, stranka je tražila da AZTN u obzir uzme da je neizvršavanje plaćanja u rokovima predviđenim ZNTP-om rezultat objektivnih okolnosti na koje nije mogla utjecati; prije svega otpisivanje 5.212.544,89 kuna potraživanja koja je ima prema Jamnici, kao jednom od trgovačkih društava iz koncerna Agrokor, zahvaćenih postupkom privremene uprave. Pored iznesenog, tražila je i da AZTN u obzir uzme i da su Iločki podrumi i ranije otežano financijski poslovali, prije svega zbog činjenice da se poslovanje odvija na području posebne državne skrbi, ali i zbog činjenice da domaći vinarski sektor nije bio dostatno pripremljen za posljedice ulaske Republike Hrvatske u Europsku uniju. Sve navedeno razlogom je da stranka i dalje ima financijske poteškoće. Stoga je stranka posebno naglasila da bi svaka upravno-kaznena mjera izrečena u većem iznosu, trajno dovela u pitanje opstanak i djelovanje Iločkih podruma, kao jedinog većeg poslovnog subjekta u tom dijelu Republike Hrvatske i jedinog nositelja opstanka stanovništva u gradu Iloku i okolici.

Kao dokaz svojim tvrdnjama, stranka je uz pisnu obranu 5. studenoga 2019. dostavila Knjigovodstvene kartice poslovnog partnera [...] za 2018. i 2019. godinu, iz koje je vidljivo da je dugovani iznos tom dobavljaču podmiren 2. rujna 2019., presliku Upravnog ugovora o namirenju poreznog duga, koji je stranka sklopila s Ministarstvom financija, Poreznom upravom 21. studenoga 2018. godine, kojim joj je omogućeno da je porezno dugovanja u ukupnom iznosu [...] kuna, plati u 24 jednakih mjesečnih anuiteta, sa zakonskom zateznom kamatnom stopom važećom u vrijeme sklapanja tog upravnog ugovora. Pored iznesenog, kao dokaz postojanja potraživanja prema trgovačkom društvu Jamnica, stranka je dostavila i izvadak iz obrasca 18., kojim je prijavljeno potraživanje prema tom dužniku u postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republike Hrvatsku (St-1138/2017) od 6. lipnja 2017., s izvatkom iz Nagodbe sklopljene u tom postupku te presliku Ugovora o kreditu broj [...], koji je 1. srpnja 2019. sklopila s [...], na iznos od [...] EUR protuvrijednost u kunama obračunata po srednjem tečaju te banke na dan puštanja kredita u tečaj, kao kredit za trajna obrtajna sredstva, a koji je između ostalog namijenjen zatvaranju u cijelosti starog reprogramiranog poreznog duga na temelju Upravnog ugovora o namirenju poreznog duga od 21. studenoga 2018., djelomičnom zatvaranju klupskog kredita te zatvaranju obveza prema dobavljačima na temelju isplatne dokumentacije neposredno na poslovne račune dobavljača.

Na glavnoj raspravi, održanoj 5. studenoga 2019., stranka je kao dokaz o postojanju i daljnjem trajanju poteškoća u financijskom poslovanju dostavila i preslike ugovora o beskamatnim zajmovima, koje je sklopila s dioničarem [...] 4. lipnja 2019. u iznosu od [...] kuna te s [...] 10. svibnja 2019. u iznosu od [...] kuna.

Isto tako, stranka je uz podnesak od 15. studenoga 2019. dostavila presliku Ugovora o kupoprodaji grožđa berba 2019. godina od 9. rujna 2019, koji je sklopila s dobavljačem [...], [...], iz kojeg proizlazi da je u članku 5. tog ugovora ugovoren rok plaćanja za isporučeno grožđe berbe 2019. od 30 dana od isporuke grožđa, a osim toga ugovor sadrži i odredbu kojom je određeno trajanje tog ugovora (članak 6. tog ugovora). Iz dostavljene preslike općih uvjeta poslovanja s nazivom „Obavijest“ od 2. rujna 2019., o uvjetima otkupa grožđa berbe 2019., s prilogom naziva: „Otkupne cijene grožđa - berba 2019.“ proizlazi da je alinejom 9. tog dokumenta predviđena isplata otkupljenog grožđa u roku od 30 dana.

Na temelju iznesenog, od olakotnih okolnosti koje u svojoj obrani ističu Iločki podrumi, AZTN je utvrdio da su učinjene povrede bile relativno kratkog trajanja, s tim da su povreda koja se odnosi na prekoračenje rokova plaćanja te objavljene opće uvjete poslovanja s pogrešno ugovorenim rokovima plaćanja, trajale kraće od godinu dana, dok su druge dvije, koje se odnose na ugovorom pogrešno određene rokove plaćanja i nedostatak odredbe o trajanju ugovora, trajale jednu godinu i šest dana. Osim toga, AZTN je uzeo je obzir i da su predmetne povrede počinjene u prvoj godini pune primjene ZNTP-a.

AZTN je olakotnom okolnošću cijenio i činjenicu da su Iločki podrumi tijekom cjelokupnog postupka ostvarivali dobru suradnju s AZTN-om tako da su pravovremeno dostavljali traženu dokumentaciju i pojašnjenja.

Prilikom utvrđivanja i izricanja upravno-kaznene mjere, AZTN je uzeo u obzir kao olakotnu okolnost da je na poslovanje Iločkih podruma značajan utjecaj imala i činjenica vođenja postupka izvanredne uprave nad Agrokorom i njegovim ovisnim i povezanim društvima, što je utvrđeno uvidom u dokumentaciju dostavljenu uz pisanu obranu 5. studenoga 2019.. Osim toga, nije zanemarena ni činjenica da Iločki podrumi pored svega imaju potrebu i za financijskim „injekcijama“ putem beskamatnih zajmova svojih dioničara.

Osim iznesenog, AZTN je pozitivnim cijenio činjenicu da su Iločki podrumi dostavili ugovor s jednim od dobavljača grožđa berbe 2019. i opće uvjete poslovanja usklađene s odredbama ZNTP-a, u dijelu koji se odnosi na ugovaranje rokova plaćanja i trajanje ugovora, o čemu su prije donošenja ovog rješenja dostavili dokaz: opće uvjete poslovanja pod nazivom „Obavijest“ od 2. rujna 2019., o uvjetima otkupa grožđa berbe 2019., s prilogom: „Otkupne cijene grožđa - berba 2019.“ te presliku Ugovora o kupoprodaji grožđa berba 2019. godina od 9. rujna 2019., koji je stranka sklopila sa [...], [...].

S obzirom na to da su Iločki podrumi u konačnici izvršili plaćanje cjelokupnog iznosa [...], ocijenjeno je kako su unatoč postojanju negativnih posljedica za tog dobavljača zbog neplaćanja u zakonom propisanom roku, one ipak tijekom predmetnog postupka otklonjene pa nisu mogle imati značajno nepovoljan učinak na tog dobavljača.

6. Odluka Vijeća

6.1. Odluka Vijeća o utvrđenju iskorištavanja značajne pregovaračke snage otkupljivača nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi i trajanju takvog postupanja

Na temelju odredbe članka 19. stavka 6. i stavka 7. ZNTP-a, u skladu s ovlaštenjima iz članka 13. stavka 2. i članka 20. stavka 1. podstavka 1. ZNTP-a, Vijeće je na svojoj sjednici 36/2019, održanoj 6. prosinca 2019., uzimajući u obzir utvrđenja sa sjednice 29/2019., održane 11. listopada 2019., razmatralo cjelokupno utvrđeno činjenično stanje u ovom predmetu i donijelo odluku kako su Iločki podrumi iskoristili značajnu pregovaračku snagu nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi u smislu ZNTP-a kako je odlučeno u točkama od I. do IV. izreke ovog rješenja i to na način da:

- I. su u razdoblju od 22. kolovoza 2018. do 1. rujna 2019., imali javno objavljene uvjete otkupa pod nazivom „Obavijest“ od 22. kolovoza 2018., o uvjetima otkupa grožđa berbe 2018., koja u svojoj alineji 8. određuje da će za isporučeno grožđe, 25% (dvadesetpetposto) njegove ukupne vrijednosti plaćanje biti izvršeno do 31. prosinca 2018., dok će preostalih 75% (sedamdesetpetposto) biti plaćeno u 8 (osam) jednakih mjesečnih rata, počevši od siječnja 2019. do zaključno kolovoza 2019., te su time odredili uvjete i rokove plaćanja dulje od 30 dana od dana primitka svježeg poljoprivrednog proizvoda-grožđa, što je protivno odredbi članka 5. stavka 3., u vezi s člankom 5. stavkom 1. točkom 3. ZNTP-a i člankom 8. stavkom 3. ZNTP-a predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 3. ZNTP-a,
- II. su s dobavljačem grožđa [...] iz [...], sklopili 27. kolovoza 2018. tipski Ugovor o kupoprodaji grožđa berba 2018. godina, u kojem je člankom 5. Ugovora određeno da će za isporučeno grožđe, 25% (dvadesetpetposto) njegove ukupne vrijednosti biti plaćeno do 31. prosinca 2018., dok će preostalih 75% (sedamdesetpetposto) biti plaćeno u 8 (osam) jednakih mjesečnih rata, počevši od siječnja 2019. do zaključno kolovoza 2019. te su time ugovorili uvjete i rokove plaćanja dulje od 30 dana od dana primitka svježeg poljoprivrednog proizvoda-grožđa, što je protivno odredbi članka 5. stavka 1. točke 3. ZNTP-a i predstavlja nepoštenu trgovačku praksu nametnutu u razdoblju od 27. kolovoza 2018. do 2. rujna 2019. u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a,
- III. ugovor s dobavljačem grožđa [...]nije sadržavao odredbu o trajanju ugovora, što je protivno odredbi članka 5. stavka 1. točke 6. ZNTP-a, a na koji način su Iločki podrumi tom dobavljaču grožđa, u razdoblju od 27. kolovoza 2018. do 2. rujna 2019. nametnuli nepoštene trgovačke prakse u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a,
- IV. su dobavljaču grožđa [...], izvršavali plaćanja u rokovima dužim od 30 dana od dana primitka svježeg proizvoda, čime su u razdoblju od 28. rujna 2018. do 2. rujna 2019., nametnuli tom dobavljaču nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6. u vezi s odredbom članka 11. točke 9. ZNTP-a i to u odnosu na otkupne blokove broj 19, za grožđe isporučeno 28. kolovoza 2018., broj 32, za grožđe isporučeno 29. kolovoza 2018., broj 225, za grožđe isporučeno 10. rujna 2018., broj 263, za grožđe isporučeno 11. rujna 2018., broj 285, za grožđe isporučeno 12. rujna 2018., broj 304, za grožđe isporučeno 12. rujna 2018., broj 402, za grožđe isporučeno 15. rujna 2018., broj 499, za grožđe isporučeno 18. rujna 2018., broj 517, za grožđe isporučeno 19. rujna 2018., broj 556, za grožđe isporučeno 3. listopada 2018., broj 558, za grožđe isporučeno 4. listopada 2018. Ukupno vrijeme trajanje navedenih povreda iznosi godinu i jedanaest dana.

Razlozi za donošenje ove odluke Vijeća detaljno su opisani u točkama 3. i 4.4. obrazloženja ovog rješenja.

6.2. Zabrana daljnjeg protupravnog postupanja te određivanje mjera, uvjeta i rokova za otklanjanje nepoštenih trgovačkih praksi

Iako je u okviru ovog ispitnog postupka AZTN, vodeći se načelima učinkovitosti i ekonomičnosti, ispitivao samo jedan od 189 tipskih ugovora s dobavljačima grožđa Iločkih podruma, tijekom postupka je nesporno utvrđeno da je stranka i u odnosu na preostalih 188 ugovora o kupoprodaji grožđa berbe 2018., budući da je riječ o tipskim ugovorima, imala odredbu o uvjetima i rokovima plaćanja sastavljenu protivno članku 5. stavku 1. točki 3. ZNTP-a, a isto tako ti ugovori nisu sadržavali ni odredbu o trajanju ugovora u smislu članka 5. stavka 1. točke 6. ZNTP-a. S obzirom na to da je na glavnoj raspravi 5. studenoga 2019. stranka izjavila i da je zaključno s 2. rujna 2019. izvršila plaćanje svim dobavljačima grožđa uključujući i [...], jasno je da je i u odnosu na preostale dobavljače grožđa obavljala plaćanja za isporučeno grožđe u razdoblju duljem od ZNTP-om propisanih 30 dana.

S obzirom na to da su među proklamiranim ciljevima ZNTP-a uspostava i osiguranje poštenih trgovačkih praksi, Vijeće je donijelo odluku da AZTN u skladu s odredbom članka 20. stavka 1. podstavka 1. ZNTP-a, zabrani Iločkim podrumima, svako daljnje postupanje, koje je u ovom postupku utvrđeno da predstavlja povredu ZNTP-a, kako u odnosu na dobavljača [...], tako i u odnosu na sve ostale dobavljače grožđa Iločkih podruma, slijedom čega je AZTN odlučio kao u točki V. izreke ovog rješenja.

U svrhu otklanjanja utvrđenih povreda, odnosno nepravilnosti, Vijeće je odlučilo da AZTN odredi mjere uvjete i rokove u odnosu na utvrđene povrede iz točki II. i III. izreke ovog rješenja. S obzirom na to da su povrede opisane u tim točkama izreke sadržane i u ostalih 188 tipskih ugovora s dobavljačima grožđa berbe 2018., nužno je bilo povrede otkloniti ne samo u odnosu na ugovor s dobavljačem [...], već i u odnosu na ostale dobavljače.

Kako je izvjesno da su ugovori o kupoprodaji grožđa berbe 2018. ispunjeni, AZTN je, u skladu s odlukom Vijeća, pozvao stranku da u odnosu na dobavljača [...] dostavi AZTN-u na uvid novi ugovor usklađen s odredbama ZNTP-a, odnosno aneks ugovoru koji predmetom ovog postupka, kojim su povrede ZNTP-a otklonjene. Ako s tim dobavljačem stranka nije sklopila ugovor o kupoprodaji grožđa za berbu 2019. niti aneks ranije važećem ugovoru, AZTN je pozvao stranku da se očituje o razlozima zbog kojih nije sklopila ugovor o kupoprodaji grožđa berbe 2019. s tim dobavljačem, a osobito na okolnost je li dobavljač [...] zatražio od stranke sklapanje novog ugovora.

S obzirom na to da se stranka prilikom dostave ugovora o kupoprodaji grožđa berbe 2019., sklopljenog 9. rujna 2019. s dobavljačem [...] iz [...], nije izjasnila o tome posluje li sa svim svojim dobavljačima grožđa i dalje na temelju tipskih ugovora, u svrhu utvrđivanja te činjenice, AZTN je uz poziv stranci na dostavu popisa dobavljača grožđa za berbu 2019. s naznakom datuma sklapanja ugovora, stranku pozvao i da dostavi ili očitovanje da sa svim dobavljačima grožđa berbe 2019. posluje na temelju tipskih ugovora (uz dostavu jednog primjerka tipskog ugovora usklađenog s odredbama ZNTP-a), ili ako tome nije tako, odnosno ako nije riječ o tipskim ugovorima da dostavi ugovore sa svim dobavljačima grožđa berbe 2019. usklađene s odredbama ZNTP-a (ili odgovarajuće anekse ranije važećim ugovorima), slijedom čega je odlučeno kao u točki VI. izreke ovog rješenja.

Rok za izvršenje naloženih mjera stranci određen je u trajanju od tri mjeseca od dana primitka ovog rješenja. Pritom je bitno naglasiti kako eventualno podnesena tužba protiv ovog rješenja ne zadržava njegovo izvršenje, osim u dijelu rješenja koji se odnosi na izrečenu upravno-kaznenu mjeru (članak 20. stavak 4. ZNTP-a).

S obzirom na to da su opći uvjeti otkupa pod nazivom „Obavijest“ od 22. kolovoza 2018., o uvjetima otkupa grožđa berbe 2018., prestali donošenjem i objavom općih uvjeta otkupa pod nazivom „Obavijest“ od 2. rujna 2019., o uvjetima otkupa grožđa berbe 2019., koje je stranka

dostavila uz podnesak od 15. studenoga 2019., Vijeće je ocijenilo da su novi opći uvjeti otkupa stranke usklađeni s odredbama ZNTP-a.

Isto tako, uzimajući u obzir da je cjelokupno dugovani iznos stranka podmirila dobavljaču [...] 2. rujna 2019., Vijeće je ocijenilo da nema potrebe za određivanje mjera, uvjeta i rokova za otklanjanje povreda utvrđenih u točki IV. izreke ovog rješenja.

6.3. Odluka o visini upravno-kaznene mjere

Vijeće je nakon provedenog postupka utvrđivanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere u ovom postupku, uzimajući u obzir sve činjenice i okolnosti utvrđene u tom postupku, prije svega težinu, opseg i vrijeme trajanja povrede te posljedice povrede za dobavljače, utvrdilo osnovni iznos upravno-kaznene mjere u iznosu od 380.000,00 kuna.

Tako utvrđeni osnovni iznos upravno-kaznene mjere smanjen je na temelju utvrđenih olakotnih okolnosti opisanih u točki 5. obrazloženja ovoga rješenja, slijedom čega je Vijeće, u skladu s odredbama članka 24. stavka 2. točke 1., 3. i 6. ZNTP-a, prerađivaču grožđa lločki podrumi, izreklo upravno-kaznenu mjeru u iznosu od 250.000,00 kuna kako je odlučeno u točki VII. izreke ovog rješenja.

Vijeće drži da će se ovime ostvariti cilj izricanja upravno-kaznene mjera ne samo u odnosu na navedenog prerađivača, odnosno odvratanje samog prekršitelja već i drugih trgovaca, otkupljivača i/ili prerađivača od kršenja odredbi ZNTP-a te istodobno pridonijeti uspostavi, osiguranju i zaštiti poštenih trgovačkih praksi kojima se štite sudionici u lancu opskrbe hranom.

Razlozi za donošenje odluke Vijeća o visini upravno-kaznene mjere detaljno su opisani u točki 5. obrazloženja ovog rješenja.

S obzirom na to da je stranka, ne osporavajući da je počinila povrede koje su joj stavljene na teret, tijekom cijelog postupka ukazivala na svoje financijske probleme, ukazuje se da AZTN može na temelju podnesenog i razumno obrazloženog zahtjeva stranke te dostavljenih odgovarajućih dokaza, stranci odobriti plaćanje upravno-kaznene mjere u obrocima (članak 28. stavak 3. ZNTP-a). O tom zahtjevu, ako ga stranka ponese, AZTN odlučuje posebnim rješenjem

Slijedom iznesenog, AZTN je u smislu članka 19. stavka 7. ZNTP-a, na temelju odluka Vijeća donesenih na 29/2019. sjednici, održanoj 11. listopada 2019. i na 36/2019. sjednici, održanoj 6. prosinca 2019., odlučio kao u izreci ovog rješenja.

7. Objava rješenja na mrežnoj stranici AZTN-a

U skladu s odredbama članka 22. ZNTP-a, ovo rješenje će biti objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a, pri čemu će poslovne tajne sadržane u tom rješenju biti izuzete od javne objave kako je odlučeno u točki VIII. izreke ovog rješenja.

Odredbom članka 1. točke p) ZNTP-a, poslovne tajne definirane su kao poslovne informacije određene općim propisom o zaštiti tržišnog natjecanja pa se slijedno tome primjenjuje odredba članka 53. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09., 80/13., dalje: ZZTN).

8. Izvršenje upravno-kaznene mjere

U skladu s odredbom članka 28. stavka 1. ZNTP-a, upravno-kaznena mjera uplaćuje se po izvršnosti rješenja AZTN-a ako nije podnesena tužba, odnosno po pravomoćnosti sudske odluke, uračunavajući u iznos upravno-kaznene mjere i zakonske zatezne kamate od dana dostave stranci rješenja AZTN-a do dana plaćanja.

Navedeni iznosi se uplaćuju u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske na račun broj: HR1210010051863000160, model HR64, poziv na broj odobrenja: 609220833-(OIB uplatitelja).

Nakon izvršene uplate obveznik uplate je dužan uplatnicu, kao dokaz o obavljenoj uplati upravno-kaznene mjere, dostaviti AZTN-u žurno, a najkasnije po isteku roka od 15 (petnaest) dana od dana pravomoćnosti rješenja s pozivom na broj KLASA: UP/I 034-03/19-04/005.

Ako stranka u određenom roku ne uplati upravno-kaznenu mjeru, AZTN će o tome obavijestiti Područni ured Porezne uprave Ministarstva financija na čijem je području prebivalište, odnosno sjedište stranke, radi naplate upravno-kaznene mjere prisilnim putem prema propisima o prisilnoj naplati poreza. Upravno-kaznene mjere koje na zahtjev AZTN-a prisilno naplaćuje Porezna uprava Ministarstva financija uplaćuju se izravno u korist državnog proračuna Republike Hrvatske (članak 28. stavak 4. ZNTP-a).

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja žalba nije dopuštena, ali nezadovoljna stranka može tužbom pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom u roku od 30 dana od primitka rješenja (članak 20. stavci 3. i 6. ZNTP-a).

Predsjednik Vijeća za
zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, mag. iur.

Napomena: U skladu s odredbom članka 2. točke p) ZNTP-a u vezi s odredbama članka 53. ZZTN-a, podaci koji predstavljaju poslovnu tajnu izuzeti su od objavljivanja te su u tekstu navedeni podaci označeni znakovima: [...].